

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: invoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Momente

„Indrăzniți, eu am biruit lumea!“ *Este cuvântul de încurajare, pe care ni-l trimite Hristos biruitorul și care se desprinde cu elementară putere din minunata lui învingere asupra morții. Increderea neșovăită și siguranța convingerii, cu care o lume întreagă se salută în ziua de Paști cu creștinescul: Hristos a înviat, se întemeiază tot pe această asigurare divină, confirmată în chip cu totul neîndoios prin fapta strălucită a învierii sale din morți. Biruința, pe care Mântuitorul Hristos a secerat-o asupra morții și a păcatului, stăpânirea pe care a pus-o de atunci asupra miilor și milioanele de suflete creștine și izbânda ce se reoglindește atât de măreț în progresele continue ale sfinței sale biserici, sunt temeuri absolut sigure, că în adevăr „porțile iadului“ nu vor putea înfrânge nicicând opera jertfei sale divine. Să nu fim deci mici la suflet, ci copleșiți de farmecul îmbătător al biruinței ce ni-se anunță, să spunem și noi cu apostolul neamurilor: Scio, cui credidi et certus sum!*

* * *

Cât privește în special situația din biserica noastră, încă avem tot dreptul de-a privi cu deplină încredere în viitor. Acțiunea de distrugere pornită împotriva ei cu gânduri meschine, n'a dus nici pe departe la rezultatul dorit, ba înfrângerile umilitoare pe cari dușmanii le-au încercat pe câmpurile de luptă dela Sarasău, Ilba, Gălăuș, Cib, Poiana, și atâtea altele, ne pun în situația de-a putea spune, că biserica noastră stă azi mai tare decât oricând înainte. Și dacă se va confirma, că d. Goldiș, ministrul cultelor, a plecat la Roma spre... a semna Concordatul, credem a putea spune lucrul acesta cu și mai bun temei. Dar asta, firește, nu înseamnă că am fi trecut peste orice primejdie! Dușmanul veghiază și stă într'una la pândă, după cum o dovedesc cazurile mai nouă dela Hamba, Șoimuș și aiurea. Înseamnă numai, că nu trebuie să ne pierdem nădejdea. Ne-a spus-o doară Hristos: „Cine nu este cu voi, împotriva mea este!“

* * *

Sus deci inimile, pentru că Domnul este cu noi. Și „Domnul tărie poporului său va da“, fiindcă apropiatul sinod dela Blaj are să contribuie și el în mare măsură la ridicarea clerului bisericii noastre la înălțimea cerută imperios de spiritul vremii. Gândurile lui Dumnezeu se înfăptuiesc prin vrerile oamenilor și de aceea nu ne putem ruga îndeajuns, ca hotărârile înțelepte ale acestui sinod să fie în stare a îndruma cât mai deplin aceste vreri spre idealul preoției creștine. „Mi-e sete!“ a spus Mântuitorul în Vinerea mare pe cruce și această sete a sufletelor trebuie să fie idealul preoților săi. Animas da mihi, Domine, animas! Cetera tolle!

Aveți păzitori..!

Mormântul străjuit de sulii — o școală pentru zilele noastre

de prof. AUGUSTIN POPA

Ieri încă, aveam inima frântă de durere, și fulgere de mânie sfântă în ochii înlăcrimați. Dumnezeu nostru chinuit și restignit pe cruce!... Icoană cumplită; zi mare și amară foarte! Cine te va privi în față și nu se va înfiora; cine se va adânci în marea durerilor și nu va striga? Se ascunde soarele, tremură pământul și ies morții din morminte, să strige împotriva nelegiurii.

Popor mișel și îndărătnic, ce-ai făcut? — El ți-a vorbit blând și dulce, ca o melodie din rai. Ți-a umplut sufletul cu nădejdi nouă. Tot chinul vieții a căpătat un rost sublim în graiul lui. Rău n'a făcut nimănui. Ieri i-ai strigat osana și azi îl restignești? De ce?

Dar măcar acum, în fața mormântului de piatră, gândește-te mai bine. Să vie toți cari trec pe drum, toți câți s'au încălzit de vorba lui fermecată, orbii și schiopii și ologii pe cari i-a tămăduit, să i dea cinstea din urmă. Să răsunе văile Ierusalimului de plâns și să se sguodie orașul de mulțimi nesfârșite. E cinstea din urmă!

Chiar voi, arhierii și bătrâni, biruitori în marea tragedie, lăsați ura și mânia. Visătorul din Nazaret e mort. Strămoșeasca credință salvată, mântuite obiceiurile și neamul vostru. Prorocul nu era dintre voi, gândurile lui nu se potriveau pe structura voastră sufletească. Dar oricum, a fost bun și blând. Recunoaște-ți atâtea cel puțin în clipa din urmă, și doriți-i odihnă lină!

Dar nu. În loc de mulțimi îndurerate, în loc de priviri pioase, pași grei de soldați răsună în fața mormântului sigilat. „Aveți păzitori..!“ a zis Pilat, și iată legiunile Romei străjuind un mort!

Niciodată mormânt păzit cu așa strășnicie și niciodată atâtea înjosire pe vulturii romani. Viteji oțeliți în răsboaie, ce-ați simțit voi în clipele acelea? Din purtători de lauri, degradați la rol de cioclii!

*

Astăzi, bucuria imensă își cântă imnurile în suflete. Pace necuprinsă și senin nesfârșit ne învăluie.

Hristos a înviat! S'a deschis mormântul de pe Calvar; s'au frânt pecețile sinedriului; a căzut lancea din mâna de fier a legionarilor străjeri. Iadul și moartea s'au sfărmat.

În lumina mormântului deschis ni-se limpezesc gândurile. Înțelegem taine și planuri mai pe sus de fire. Știm acum, cât de ridicolă e în fața Domnului cuminența omenească cât de neputincioasă răutatea.

Nenorociți povățuitori de noroade, cari faceți crime sub pretext de-a salva planurile lui Dumnezeu! Invățători nebuni, cari din su-

lițe romane faceți zid de apărare pentru strămoșeștile forme religioase, din cari ați ucis sufletul. Credeți voi că Dumnezeu poate fi ținut în lanțuri? Adevărul și Dreptatea pot fi înădușite cu o piatră de mormânt?

Și voi, mândri purtători ai trufiei romane, ce ați gândit? În lupte crâncene ați biruit o lume și azi nu puteți învinge un mort. Ați fost puși să sugrumați pe veci un gând ce-și lua sborul, și iată, voi sunteți mărturiile cele mai tari, crainicii de încredere ai minunii, prin veacuri!

Popor mârșav, arhierii păcătoși, străjari haini, ieri vă priviam cu mânie. Azi nu mai avem pentru voi decât milă! Sunteți de compătimit în răutatea voastră neputincioasă, care nu face decât să arate cu atât mai strălucit mărirea Domnului. Voi ne-ați arătat că adevărul e mai tare decât minciuna. Acuma știm că Dumnezeu totdeauna biruiește. Hristos a înviat!

* * *

Ieri aveam fața posomorită și inima clototind de revoltă. În drumul Calvarului nostru, scene nouă!

Un inspector general „anchetează“ la Cib, declarând dela început că dreptate există numai la Dumnezeu! La *Chețani*, un judecător amenință pe câțiva șovăitori, că deși vreau să rămână în legea părinților, pe care — dupăcum se știe — nu o părăsiseră niciodată, sunt dator să poarte toate sarcinile pentru biserica ortodoxă! La *Șoimuș*, jandarmii opresc pe credincioșii noștri din sate vecine să meargă la predicile de misiuni sfinte. La *Hamba*, sub pază de jandarmi, se va lua în *Vinerea patimilor* — pe baza unei sentințe „inapelabile“ a domnului prefect — biserica noastră și averea ei, spre a se da Orientalilor. Înțelegeți creștini! În *Vinerea patimilor*, la ceasurile două după amiază, vor fi chemați jandarmii să străjuiască cea mai nouă tortură din drumul Calvarului nostru. Când Fiul lui Dumnezeu moare pe cruce, atunci vor intra baionetele în biserica din Hamba și... în inima noastră!

Dar, pentru Dumnezeu, unde am ajuns? Ce rău am făcut?! Ce primejdii se ascund în altarele noastre sărace?!

Ne știm osândiți de mult. Ne strigați de atâtea vreme: „Restignește-l... Restignește-l!“ Și privim împăcați în față morții. Știm, că „spiritul hibrid al unației latine“ nu se poate „grefa“ pe nobila viță a duhului pravoslavnic-românesc. Știm, că suntem în doaga morții, — ne-o spuneți doar așa de des. Fie!

Dar vă rugăm, pentru dragostea lui Dumnezeu, lăsați-ne să murim în pace; să ne îngropăm cu cinste. Nu vom fi dela Dumnezeu, nu ne-om potrivi cu sufletul ortodox al neamului;

dar un lucru trebuie să recunoașteți, în fața si-criului nostru, că am făcut bine, mult bine. Atunci, de ce nu ne lăsați în pace?

Și, mai ales, de ce cereți dela Pilații noștri pază împotriva noastră? De ce înjosiți numele țării, silind pe slujbașii ei, dela pretor la ministru, să dea hotărâri nedrepte, umilitoare pentru conștiința lor, lașă și neputincioasă în fața amenințărilor? De ce înjosiți sufletele acelor creștini, cari se cheamă jandarmi, silindu-i să execute porunci barbare? Ori de aceea sunt jandarmi în țară, ca să oprească pe creștini dela biserică? Nu vedeți câtă umilire e în ochii lor? Și teamă! Căci ei, bieții, execută ordine păgâne, cari nici nu li-se dau în scris, ci „verbal“, pentruca poruncitorii să poată fugi de răspundere!

Dar bine să grijiți! Cine samănă vânt, seceră furtună. Cine scoate sabia, de sabie va pieri. Ați început cu violența și anarhia, veți răspunde de urmări în fața țării!

*

Așa simțiam ieri. Azi ne bucurăm pentru zilele în cari ne ceartă pe noi Domnul. Azi, Îl slăvim pentrucă ne-a învrednicit să suferim cu El. Căci dacă ne îngropăm cu El în marea durerii, suntem siguri că vom și învia cu mărirea mare.

Iată, de opt ani de zile s'a pornit furtuna și conștiințele noastre s'au oțelit sub lovituri. Din creștini firavi și somnolenți, azi avem tabără închiegată de luptători ai credinței. Se va mai găsi câte un Iuda lacom de argint. Dar fiii pierzării nu duc cu ei binecuvântare. În schimb ne vin alții, din cei scârbiți de noul drum al ortodoxiei.

Azi nu avem mânie nici pentru voi, făuritori de gânduri negre. Doar milă! Probabil simțiți trosnind naia strămoșeștilor forme, din care se stinge pe rând duhul credinței, și vreți s'o întăriți cu razim de legi și baionete. Strigați într'una că noi suntem morți, totuși ne puneți străjeri la mormânt!

E prea târziu! Și din mormânt ne va scula Dumnezeu și arma va cădea din mâna legiu-nilor voastre! Străduințele voastre negre vor fi o nouă dovadă a mării lui Dumnezeu.

Hristos a înviat!

Invierea în pastoralele arhieresti

I.

Din îndemnul de Paști ale Preasfințitului Iuliu al Gherlei.

Hristos a înviat! Sfânta cântare de biruință, izvorită din sufletul fericit al creștinului, străbate din nou întreg rotogolul pământului, dela o margine la alta. Peste nouăsprezece veacuri fiorul vieții atinge sufletul, ce prin credință împărtășește biruința Celui răstignit pe cruce, pentru mântuirea lumii.

Preamărita înviere de a treia și din morți, strălucita biruință a Domnului Isus asupra morții, este biruința credinciosului ce rostește: Cred, Doamne, și mărturisesc. Pentrucă Domnul pentru noi „s'a răstignit sub Ponțiu Pilat și a pățimit și s'a îngropat și a înviat a treia zi după Scripturi“. Pentru noi. Biruința Lui este biruința noastră. Invierea și viața Lui, învierea și viața noastră, căci pentru noi și pentru a noastră mântuire s'a îngropat și a înviat a treia zi. El, Domnul, este învierea și viața noastră. Isus ne-o spune în sfânta evanghelie a sa: „Eu sunt învier a și viața. Cel ce crede întru mine de va și muri, viu va fi.“ (Io. 11, 25). „Și tot cel ce este viu și crede întru mine, nu va muri în veac“ (Io. 11, 26). Și iarăși: „Cela ce crede întru mine, are viață veșnică“ (Io. 6, 47). Are viață veșnică, cel ce crede. Prin credință împărtășim nădejdea vieții. Impărtășim viața Domnului nostru. Impărtășim biruința Domnului. Fericiți, atinși de fiorul vieții veșnice, prin nădejdea credinței ce o purtăm în suflete, biruitori cântăm cântarea de biruință: „Hristos a înviat!“

Pentru aceasta este scumpă credința. Cel mai mare bun pe lume, cea mai sfântă comoară. Darul lui Dumnezeu, darul credinței. „Fără de credință e cu neputință a plăcea lui Dumnezeu“. ne spune apostolul neamurilor. „Celui ce crede toate îi sunt cu putință“, zice Domnul. Bine plăcuți înaintea feței sale sfinte și acoperiți de puterea darului său suntem prin acest dar al credinței.

„Doamne întărește-ne credința!“ (Luca 17 5) să zicem cu apostolii Domnului. „Doamne ajută necredinții mele“ (Mat. 9, 23), să ne rugăm cu părintele din evanghelie, care cerșia mila vindecării fiului său greu bolnav.

Lămurește, Doamne, izvorul fericirii sufletului nostru, credința, întru care avem nădejdea vieții de veci și fericirea, întru aceasta viață atât de sbuciumată...

Astăzi cântarea de biruință „Hristos a înviat“ ne cheamă cu stăruință la viață nouă, la viață creștinească, la plinirea voinței dumnezeiești, la sfințirea sufletelor. La învierea sufletescă. „Aceasta este voința lui Dumnezeu, sfințirea voastră“ (1 Tess. 4, 3)...

Această voință plinită va fi izvor de binecuvântare, de bună înțelegere și pace întru voi. Rodnică și binecuvântată va fi munca și osteneala voastră, dacă sfaturile și cărările noastre se vor îndrepta după lumina credinței lui Dumnezeu. Pe urma acestei vieți creștinești vor răsări înaintare și bunăstare, mulțumire și pace; ceea ce este mai presus de toate.

Luăți aminte la cuvintele apostolului Pavel către Efeseni (6, 6—7): „Nimeni să nu vă înșele pe voi cu cuvinte deșarte, că pentru aceasta vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării... Deci să nu vă faceți împreună părtași acestora“.

Căci, vai, mulți sunt astăzi de aceia, cari încearcă să înșele cu deșarte cuvinte bunăcredința credincioșilor, să-i smintească de pe cărarea credinței părinților lor, să le tulbure pacea și liniștea sufletelor și a satelor, să ridice prin desbinare, pe frate împotriva fratelui său să arunce focul zavistiei și a urii păgânești în sânul satelor pașnice creștinești.

Mulți sunt, cari la cea dintâi nepotrivire între oameni, aleargă să ațâțe și mai mult patimile celor uitați de sine, pentruca să-i smintească în credință cu deșarte cuvinte și fâgăduințe mincinoase.

Mulți sunt, cari cutreieră satele și îndeamnă oamenii să-și scoată la târg comoara scumpă

☐ ☐ Foiața „Unirii“ ☐ ☐

De ziua învierii

Gânduri și reflexii în fața mormântului deschis al Domnului *)

de Ottokár Prohászka

1. Scoală-te gloria mea! Scoală-te, grăbește! Isus nu stă în mormânt decât 37 de ceasuri; cât de mult s'au strimtat cele trei zile și trei nopți. Intre viața pământeană alui Isus și între veșnicia fără de margini se icuiește acest răzor întunecat; și cât de mult s'a îngustat și acesta. Se grăbește; învie des de dimineață. El este aurora noastră, crepusculul vieții veșnice. El este sărbătoarea noastră; această înviere o vestesc toate Duminecile noastre! Grăbește, zi minunată, strălucește asupra noastră; răsai peste noi Duminecă măreață; noaptea să fie scurtă, atât aceea a păcatului, cât și aceea a lipsei de mângâiere. Și va fi așa, dacă vom fi suflete duminecale.

2. Odată cu sufletul lui Isus trec la mormânt și sufletele pe cari le-a eliberat din tinda

*) Dorind din tot sufletul, ca „Meditațiile asupra Evangheliei“ ale mult regretatului episcop Prohászka, să ajungă a fi traduse cât mai curând în întregime și pe limba noastră, mai dăm aici o bucată din ele, o adevărată perlă din ciclul ce privește sărbătoarea învierii.

N. R.

iadului, și trec ca un nor strălucitor de dimineața... un grup de suflete călătoare pe aripi de argint. Ce muzică mută! Deasupra pământului trece viața cea veșnică. Isus se bucură; sufletele cântă în jurul lui cântarea de izbăvire: „Cantemus Domino, gloriose enim magnificatus est!“ Aceasta e prima procesiune a învierii! Ce recunoștință, ce închinare pentru sângele, rănile lui Isus; ce bucurie pentru învingerea lui; ce râvnă și anhelare după inima lui și după viața de veci, care ținește din această inimă. Astfel să facem procesiunea! Ajungând în mormânt, sufletele privesc cu sfântă întristare și cu recunoscătoare râvnă cadavrul lui Isus, rănile-i sfinte, cari au respirat mântuirea lumii. Sufletul lui Isus încă își privește cu profundă afecțiune trupul, organul minunat al meritelor sale; vede pe el chipul morții și acum îl privește în față, așa cum el știe să privească, nu passiv, ci patetic; cu patosul biruinței: moarte, am să te frâng, am murit, ca să învieze viața. Mormântul acesta este mormântul tău, tu vei putrezii aici; eu, viața, voi învia. Adorabilă, sfântă putere, care biruește răul. Ceice nu cred, privesc moartea numai passive, ca victime, și poartă suferința; „hinter dieser Weltauffassung sitzt das Grausen“. La noi nu; la noi și de după spatele morții ne face semne viața! Isuse al meu, viața mea, puterea mea, biruința mea!

3. Sufletul lui Isus însufletește apoi iarăși trupul lui, cu acea putere, cu care un suflet

glorificat poate să stăpânească și să prefacă materia. Pe Tabor a arătat-o, aici a realizat-o definitiv. L-a îmbrăcat în frumuseță, în strălucire; l-a spiritualizat pe deantregul; l-a prefăcut într'un mijloc, organ flexibil, al voinței sale. — Ce nu face sufletul în hipnoză, ce senzibilitate, spiritualitate, nu insuflă el trupului în extaz! Iar în glorie pătrunde trupul pe deantregul și trezește energii noi în acesta. De acum el poate trece prin ușă, prin piatră; se arată, unde voiește; se schimbă de așa, încât nu-l mai cunosc. — O măreț, frumos și glorios Isus, idealul și pilda existenței noastre; din ochii tăi ținește raza vieții glorioase; tu ai simțit mai întâiu în nervii tăi gloria cea veșnică; puterea ta, frumuseța ta, în tine au ajuns a fi bucuria veșnică a tinereții. Fii salutat fratele nostru întâiu născut, tu nou născutul Răvnim cu toții după viața gloriei cerești. Sufletul nostru își spiritualizează în oarecare măsură trupul și atunci trăim și noi Paștile tale. De aceea vrem să ajungem încă acum la biruința sufletului asupra trupului muritor pentru frumoasa și puternica nemurire.

4. Calitățile trupului înviat: a) Strălucirea pe care o răspândește sufletul asupra trupului. Este strălucire în noaptea de Crăciun, este pe Tabor; viziunile apocalipsei încă se scaldă în strălucire; sunt f.umoși și strălucitori și sfinții, că de pildă sfânta Magdalena de Pazzi și închinătorul din Valence, de lumina căruia strălucea biserica noaptea; Isus strălucește într'o

a credinții și să o facă marfă de vânzare pentru prețul ispititoarelor făgăduințe deșarte. Ii chiamă la răsvrătire împotriva lui Dumnezeu și a bisericii sale sfinte, îndemnându-i să se lapede de credința părinților lor. *Voi, iubiiți Fii, urmași cuvântul apostolului și nu vă faceți împreună părtași acelorora, că pentru acestea vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării. Feriți-Vă de eil Feriți sufletele voastre de toți aceia cari încearcă, într'un chip sau altul, să vă ispitescă în credință. Feriți-vă de toți aceia cari, într'un chip sau altul, încearcă să cumpere suflete cu momeli și făgăduințe. Credința nu este marfă de târg, credința nu este haină învechită și netrebnică pentru a o schimba și a o lăpăda.* Credința este lumină dumnezească, ce a strălucit în sufletele noastre, este cel mai mare dar, care l-am primit în dar de la Dumnezeu. Cu ea în suflet creștinesc au purtat greul zilelor părinții noștri, cu ea curată au închis ochii întru nădejdea învierii. Cea mai scumpă moștenire a scumpulor noștri este această credință. S'o păstrăm neprihănită și pentru nici un preț din lume să nu lăsăm a fi atinsă prin cuvinte deșarte de cei ce s'au făcut vrăjmașii crucii lui Hristos, a căror sfârșit este pierirea.

Și când vedem cu durere uneltirile vrăjmașilor împotriva credinții sufletului nostru, să nu ne clătim, căci cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.

Cu încredere să ne întoarcem către Domnul și să rostim cuvintele Scripturii: „Scoală-Te Doamne, să se risipească vrăjmașii tăi și să fugă dela fața ta toți cei ce te uresc pe tine“. *Iar pentru cei rătăciți să ne rugăm, să le dea Domnul sfatul cel bun al dragostei și al păcii.*

Străbată viața noastră întreagă sufletul nou al învierii Domnului, însuflețind lucrurile mâinilor noastre și toți pașii cărării noastre, pentruca atunci când cu toții fericiți cântăm din adâncul sufletului: „Hristos a înviat“, răspunsul ce-l dăm, că „Adevărat a înviat“ să fie o mărturisire dreaptă că Hristos cu adevărat a înviat, în sufletele noastre...

Hristos a înviat! Să ne închinăm sfintei învierii Lui celei de a treia zi!

II.

Din pastorală Preasfințitului Alexandru al Lugojului.

«S'a sculat Domnul» (Luca 24, 34).

Adevărul acesta mi-l vestește parecă măreața natură. Iarna, iată, a trecut cu înghețul ei, florile s'au ivit iarăși pe meleagurile noastre scoțându-și căpșorul gingaș din sânul negru al pământului și îmbătându-ne cu parfumul lor și desfătându-ne ochii cu vraja hainei lorminate, păsărelele ciripesc vesele prin ramurile verzi, aerul e dulce, boarea lină și caldă și mândrul soare, încununat cu nimb de raze de aur, e și el o sărbătoare de lumină, o imensă candelă de Paști în biserică natuții, aprinsă pe nemărginirea boltei cerești în cinstea celui care este, și pe care-l numim: Paștile noastre Paștile, Hristos Domnul nostru, care a trecut din moarte la viață.

Dacă, deci, se bucură natura și-l întâmpină pe Cel înviat în haine de mare praznic, să nu-l întâmpinăm și noi pe Domnul Dumnezeu nostru cu emoție sfântă, revărsând sufletele noastre în valuri de bucurie nesecată? De sigur!

Ce vă împiedică deci să vă bucurați, și iarăși zic să vă bucurați? V'ați îndoii cumva de acest adevăr dulce și mângăitor al învierii Domnului Hristos?...

Cea mai bună dovadă a faptului, că Hristos a înviat, dovedindu-se de Dumnezeu, este, cum ne spune părintele Lacordaire, alcătuirea sa cea mai de căpetenie: *Biserica*. O biserică deapururi vie, care mereu sporește, se lățește, se propagă la toate neamurile, cucerește toate neamurile, cucerește toate țările, potopește lumea întreagă dela un capăt la celalalt, prin puhoiul său de misionari — cecece la alte religii nu se poate vedea — și o înalță, o ridică, o înobilează, nu poate fi opera unui om, ca toți oamenii, a unui muritor de rând, care a trecut dintru ființă întru neființă, cum trecem noi în pământ, ceice suntem din pământ, din lut și țărână.

Mai bine a spus-o ca oricine, *marele Napoleon*. Cuvintele lui sunt un mănunchiu de noi dovezi luminoase. Prisonier pe insula

sf. Elena, întreabă într'o seară oarecare, pe unul din soții exilului său, ce crede despre viața lui Isus Hristos. Soldatul general se scuză, că pe de câmpurile de luptă a avut altceva de făcut și gândit. — „Ce? Il întrerupse brusc Napoleon, tu ai fost botezat în biserică catolică și nu-mi știi spune aci pe această stâncă ce ne mistue, cine a fost Isus Hristos? Ei bine, și-o spune-o eu... Eu cunosc oamenii, o generale, și de aceea îți spun, că Isus nu e om. Geniile superficiale găesc asemănări între Hristos și fondatorii împărățiilor, între cuceritori și zeli celorlalte religii. Această asemănare nu există. Intre creștinism și orice altă religie există distanța infinitului...“

„Ne putem noi închipui vre-odată, ca un mort să facă cuceriri c'o armată credincioasă și devotată amintirii sale? Se poate închipui o fantomă care să aibă soldați fără plată, fără nădejdi pământești, și care cu toate acestea îi face să îndrăgească toate soiurile de lipsuri? Corpul lui Turenne era încă cald când, armata sa își strângea pânzele în fața lui Montecuccoli. Și eu oare nu-s uitat de soldații mei, ca și Hanibal de soldații Cartagenini? Iată care-i puterea noastră, pe cari lumea ne chiamă: oameni mari! O singură luptă pierdută ne doboară și ne răpește toți prietenii! Câți luda n'am văzut eu în jurul meu!“

„In sfârșit, zic, și acesta este ultimul meu argument, că nu există un Dumnezeu sus în ceriu, dacă un simplu om muritor a putut concepe și realiza cu deplin succes planul gigantic de a-și aroga șieși cultul suprem, usurpând numele lui Dumnezeu. Isus e singurul, care a îndrăznit-o și spus-o despre sine cu hotărâre: Eu sunt Dumnezeu, cecece se deosebește de fraza: Eu sunt un Dumnezeu. Istoria nu pomeneste nici un alt individ, care să-și fi atribuit numele de Dumnezeu în însemnarea absolută a cuvântului... In ce chip deci un ludeu, existența căruia este cu mult mai sigură decât aceea a tuturor contemporanilor săi, în ce chip repet, el singur, fiul unui teslariu, a putut să se infățișeze ca pe însuși Dumnezeu, ca pe existența însași, pe creatorul ființelor toate? El își arogă toate felurile de închinăciuni (adorățiuni), își făurește cu mâna proprie cu-l

Scrisoare de Paști

Flaviu către Caius

Comandantul legiunii a treia din Iudea *)

Dragul meu!

Imi place să cred, că epistola mea, care îți va aminti de locul ce-ți este atât de drag, te va surprinde plăcut. Vei găsi în ea lucruri, cari desigur te interesează. Trebuia să-ți scriu mai demult, dar vezi... așa e omul, micile griji ale vieții, te fac să-ți uiți de prieteni — poate, fără să vrei.

Azi, găsindu-mi și eu o clipă de răgaz, m'am cugetat la zilele petrecute în Iudea și, gândul meu fugar a alergat la tine. Se putea deci să nu-ți scriu?

Roma — asta e cecece te interesează —, e și acum ca înainte... Plină de orgii și învidii. Curând după reîntoarcerea mea din Iudea, Cesarul Tiberiu m'a numit subprefect al gardei „Pretorianilor“. Această avansare mi-a adus o mulțime de dușmani, cari îmi rămăneau poate prieteni, dacă distincția ar fi primit-o un altul.

Aveai dreptate, când spunea-i că matroanele Romei, vor încerca să mă ademenească... O, Caius! De-ai ști, cu cât desgust mă cuget

*) Fragment din cartea a doua a romanului religios »Dureri și Bucurii«, care se va tipări — după cât aflăm — curând, în editura »Cartea Românească« dela București.

N. R.

frumuseță de nedescris. b) De aceea, el nici nu mai poate suferi; suferința, întristarea, amărăciunea nu-l mai impresoaară. Fața nu i-se sbârcește, ea nu mai are expresia acrelii și a nemulțumirii. Cât de mult nu este brăzdat și spintecat sufletul de patimi și cât de mult îl veștezește suferința. c) Este sprinten, ca și sufletul, nu simte determinările spațiului; și pe căile virtuții, pe acele căi adese monotone, gronțuroase și grele, el privește cu compătimire și îndeamnă: cu încredere numai, înainte! ceice seamănă plângând, vor recolta odată plini de bucurie! d) Trupul fi este spiritualizat. Ce deosebire este între tina din mociară și între petalele florii; aceasta e pătrunsă de viață, pe când aceea nu. Sufletul poate pătrunde tot mai mult trupul, pânăce în urmă trupul se spiritualizează prin el. A ne spiritualiza înseamnă a lua asupra noastră spiritul, frumuseța promptitudinii, disciplinei! Acestea sunt caracterele învierii. Cât mai mult din ele, ca să dispară „omul animal“!

Organizațiile tinerimei catolice

germane. O statistică a revistei »Jugendführer« din Düsseldorf arată că asociațiile tinerimei catolice în Germania sunt în plin progres. Ele numără azi 1,300,000 membri, pe când cele protestante au abia 500,000, naționaliste 500,000, socialiste 600,000 și cele așa numite independente 80,000 membri.

la o seamă dintre aceste femei, cu fața și sufletul vopsit!

Ce să fac însă, dacă inima mea e astfel?! Și, sunt mulțumit de mine însumi.

Știi, că Fulvia — divorțata lui Nestor —, femeia cu grații, care a cucerit pe toți câți i-a dorit, nu s'a așteptat la refuzul meu categoric.

Tu vei zice, că am făcut rău! O știu și aceea că Fulvia, e cu mare influință la palat, mai ales când e vorba să-ți faci vre-un rău. Acest lucru încep să-l simt, dar puțin îmi pasă! Iubesc și sunt iubit! In culmea fericirii mele, îmi vine să-i îmbrățișez pe toți, fie și cei mai declarați dușmani ai mei.

Tu știi, cât rău mi-a făcut mie Nerva... El a fost cauza exilării mele în Iudea. Și voi avea încă multe de suferit din cauza lui. Tiberiu, ca pedeapsă după dovedirea nevinovăției mele, la exilat în Galia, și eu — nu te mira — l-am rugat pe Tiberiu, să-i ridice exilul și să-l rechemie la Roma.

De-o vreme încoace, în jurul meu simt că se petrece ceva... O citesc asta din fața dușmanilor mei și din sfaturile celor pușini, cari mi-au rămas devotați.

Mă vei întreba, că pentruce? Iată răspunsul: — Pentru un adevăr, pe care trebuia să-l tac. Află dragul meu, că eu nu mai cred în zei! Pentru mine nu există, decât o singură persoană divină! Tu știi, pentruce cred astfel...

Peste puțin, Iulia va fi a mea. Atunci,

tu, nu cu pietrii, ci prin oameni!... Și 'n ce chip? printr'o minune ce întrece toate minunile, Dânsul vrea iubirea oamenilor, va se zică cecece e mai greu de câștigat și reușește. Și numai din acest lucru eu conchid pentru dumnezeirea lui. Alexandru, Cesar, Hanibal, se 'nfrânsără de piatra aceasta. Ei cuceriră lumea, dar n'au știut să-și făurească un prietin. In zilele noastre eu sunt poatecă singurul care iubesc pe Hanibal Cesar, Alexandru. E prea adevărat că noi îi iubim pe fii noștrii, dar câți dintre ei ne sunt nerecunoscători! Fiii tăi, oh generale, te iubesc dânsii? Tu desigur îi iubești, dar nu ești sigur de împrumutul iubirii din partea lor!...

„Hristos vorbește, și generațiunile îi aparțin prin legături mai strânse, mai intime decât legăturile sângelui: unirea lor e mai nedespărțită și mai sfântă decât oricare alta pe pământ... Toți aceia cari cred sincer în dânsul, simt în dânsii această dragoste fierbinte, pe care timpul ce disolvă toate, nu poate nici să o micșoreze, nici să-i limiteze durata. Iată cecece eu, Napoleon, admir mai mult ca orice; căci am reflectat adeseori; iată cecece îmi dovedește în mod absolut dumnezeirea lui Hristos!...

„Ce abis între profunda mea mizerie și împărăția veșnică a lui Hristos, predicat, tămâiat, iubit, adorat, viu în universul întreg! Inseamnă aceasta a muri? Nu înseamnă dimpotrivă a trăi? Iată moartea lui Hristos, moartea Omului-Dumnezeu“. Impăratul făcu aci, și fiindcă generalul nu răspundea, reluă vorba: „Dacă tu nu poți pricepe că Isus Hristos este Dumnezeu, eu îți zic că am greșit când te-am făcut general“. (Conversațiile lui Napoleon la sf. Elena cu generalul Bertrand, cap. IV. și urm.). —

Splendide cuvinte, iubitorilor fii, cari dovedesc că acest Hristos — Dumnezeu fiind, Domnul mării fiind, izvorul vieții fiind, dovadă ne este lucrarea lui măreață: biserica, pe care o admiră Napoleon —, a trebuit să învieze, morții n'a putut să fie dat în chipul și asemănarea oamenilor.

Citiți și răspândiți „UNIREA“

ce-ni va mai lipsi? Voi abizece singur de subprefectură și ne vom retrage în Sicilia. Acolo, departe de orgii și invidii, în liniștea mângâitoare a naturii curate, sufletele noastre pierdute în reverii, vor putea căuta adevărul veșnic!

In Iudea ce nou? Nu uita te rog, să-mi scrii despre profetul Ieșu. Ce mult doresc să-l întâlnesc iarăși. El are cuvintele vieții eterne și simt, că sufletul meu e legat de El!

Nu se poate să nu-l cunoști și tu acum; doar la plecarea mea din Iudea El a rămas în Ierusalim. Fă tot posibilul să-l întâlnești. El, te va primi cu bucurie. Ascultă-l și urmează-i povața! Prin El, vei afla și tu calea ce duce spre adevărata fericire.

Vale! Al tău Flaviu.

Sabin G. Truția.

Sfârșitu-s'a!

Pe cruce pironit între cei doi tâlhari, bunul și blândul Mântuitor își trăiește ultimele momente. La picioarele Lui, lângă cruce, stau muierile venite din Galileia, stă maica Lui, și iubitul apostol Ioan mai departe ostașii, cari deja gătase cu soartea și cel norocos strângea cu drag cămașa restignitului țesută din una.

Mulțimea era încă turburată, deși i-se împlinise voia, căci îl văd pe El răstignit gata să moară.

Dar ceva neliniște turbura inimele lor.

Ceva de Paști

Patimile, moartea și înviere lui Isus în colindele noastre

Deși se cântă numai la Nașterea Domnului, colindele noastre îmbrățișează întreagă viața Mântuitorului. Nu e moment mai însemnat din viața lui Isus, care să nu se resfrângă într'un colorit evanghelic, mitic, legendar sau fantastic al acestor produse populare. Dela naștere la înălțare, inspirația din cărțile sfinte se amestecă cu factura proprie a Românilui, dându-ne pe Isus, specific românesc. Lumina evangheliei însă strălucește cu putere. Elementul creștin biruie în tot locul pe cel păgân și e nuanțat numai de legenda și fantazia poporului.

Urmărind din viața Mântuitorului patimile, moartea și învierea, observăm cum la tot pasul litera evangheliei e tot mai mare. Relievez aici elementul legendar și fantastic.

Patimile lui Isus încep cu cina cea de pe urmă și cu vinderea lui Iuda.

Trei cocoși mândri cântară,

Iuda 'n talpe se sculară.

Adă vinu și na banu,

Iuda grăia cu dușmanu.

Isus e vândut și «printre holde de grâu sfânt

Jidovii că l'au prins»

Il duc la Pilat și cer să fie răstignit. Pilat le împlineste cererea. Jidovii îl răstignesc «lângă poarta lui Pilat».

In cele mai multe colinde crucea pe care e răstignit Mântuitorul este «albă de brad». In altele de «măr dulce», sau de fier.

Mântuitorul ca prunc mic arată mamei sale «trei orașe mari jidovești», în care trei meșteri «meșteresc» crucea, iar trei fauri făuresc cuie de oțel și cununa de spini. E pironit prin palme și prin talpe «cu piroane de fer cu ținte de oțel».

Imbrăcat în «cămașă verde de urzică», e încins cu un «brâu de măcieș, de ruguț»; sau

«In loc de comănac

cunună de spini pe cap», și

«negrii măracini».

Sângele, ce curge din trupul Mântuitorului, se preface în vin; carnea ce «pe pământ cădea»,

în spice de grâu, iar lacrimile în mir. Maica sfântă strânge sângele într'un păhar de argint, «să fie de miruit.

cât 'om trăi pe pământ».

Taina sf. cuminecături, adânc rădăcinată în credința poporului român, preocupă și colindele lui. Acest mister așadar nu trebuie căutat în nu știu ce apocrif, după cum accentuiază Al. Rosetti, în studiul său despre colindele religioase la Români (pag. 48), căci formează substratul vechi al credinței mari a Românilui.

Maica sfântă, auzind că fiul său e pe cruce aleargă

«tot prin lin și prin pelin,

părul galbăn despletind,

și pe fiul ei jelind». Ajunge sub cruce

și roagă pe Isus să se coboare de pe ea. El răspunde că se lasă «câznit de Jâzii păgâni», căci «nu mi-oiu lăsa pe creștini.»

Isus moare pe cruce, de pe care îl iau Jidovii și îl pun într'o «groapă săpată în piatră». A treia zi învie și se scoboară la iad

«ca să scoată pe Adam

și pe pruncii lui Avram».

(Vezi Pr. I. Birlea: Colinde din Maramureș pag. 89—98. Al. Viciu: Colinde din Ardeal pg. 70—75 și G. Dem. Teodorescu: Poezii populare pg. 28).

Fondul evanghelic față de aceste momente din viața lui Isus este așadar de tot puțin alterat de legendă și fantazie. Autorul colindelor cunosător bun al evangheliei, s'a mărginit numai la cecece istorisește această carte sfântă, armonizând cuvintele ei cu câteva reflexii din fantazia-i bogată.

Preot Gavril Bichigean.

Serbările jubilar ale eparhiei noastre orădane. La 16 lunie a acestui an se împlineste un veac și jumătate dela înființarea episcopiei noastre orădane, întâmplată la 1777. Din prilejul acesta, se vor aranja la Oradea — după cum am mai anunțat — frumoase serbări jubilar, la cari va participa de sigur toată biserica noastră și poate chiar reprezentanții întregului Ardeal religios și cultural. Preasfinția Sa pâr. episcop Valeriu T. Frențiu a avut buna inspirație de-a con-

Li-se părea, că totuși n'au făcut bine. Le suna încă în urechi blestemul zis înaintea lui Pilat: Sângele lui asupra noastră și asupra fiilor noștri! Iși aduceau aminte de cuvintele lui Iuda spuse în auzul tuturor: Păcătuit-am, căci am vândut sânge nevinovat! — Priveau la El și nu le venia a crede, că Acesta să fie răufăcător, sau dușman a lui Dumnezeu și al poporului.

Siguri fariseii și cărturarii priveau cu satisfacție pe cel răstignit. In urmă, cu greu, și-au ajuns scopul. Au scăpat de acela, care de atâtea ori i-a dojenit și-i făcea de răs înaintea poporului.

Departe stătea o muier. Slabă, palidă. Venise și ea în Ierusalim, având ceva treburi. Nu cuteza să se apropie de nimeni, căci Jidovii o țineau de spurcată. Era Samarineană. A văzut și ea tumultul mare, care ieșea din cetate pe calea, ce ducea spre Golgota. Dusă de curiozitate ieșise și ea până la Golgota. Văzuse toate și sta incremenită. Nu putea pricepe ce se întâmplă. Il văzu pe Acela pe care îl cunoștea, căci umblase și printre ei, că il desbracă, îi întind mâinile și picioarele, le bat cu cuie pe cruce și în urmă îngrozită vede crucea ridicată și pe ea pe cel răstignit. Ce să întâmplă aici? Ce poate fi? Căci este El! Cel mare și puternic în vorbă și faptă! E, care i-a vindecat fata. El, care a fost atât de bun, milos și îndurat față de ea, o Samarineană, de și era Jidov! Și acum îl răstignesc? Pentru ce? Aude larma, aude batjocurile mulțimei adunate și nu

pricepe nimic. N'are de cine întreba, căci toți se trag de ea. Nimeni nu voiește să stea de vorbă cu ea. E Samarineană! O arată și portul. Stă și privește nedumerită.

Sus pe cruce blândul Isus stă răstignit. Capul încununat cu spini și-l pleacă într'o lăture și deodată se aud, cuvintele: „Eoi! Eloi! Lama sabactani!“ Muierea aude mirată aceste cuvinte. Nu le înțelege, dar ar voi să știe, că ce a zis cel de pe cruce. N'are de cine întreba. Jidovii nu vor sta cu ea de vorbă. Privește disperată împrejur. Vede în apropierea crucii stând un sutaș roman, care privea nepăsător tot lucrul. Era comandantul ostașilor romani, trimiși pentru susținerea ordinii la această executare. Era din apropierea Romei, trimis aci în Ierusalim, ca sutaș. Voia și el, ca mulți alții în provincie să-și câștige ceva, ca apoi ajungând acasă să poată trăi liniștit. Abia sosise și iată Pilat îl și trimise aici. Nu-i plăceau lucrurile acestea, mai ales, că văzuse bunătatea, blândețea celui răstignit în mijloc. Nu-i venia a crede, că ar fi răufăcător. Dar în urmă ce-l importa pe el. E pus pentru paza ordinii și, apoi, Jidovii l-au răstignit. E treaba lor, ei vor vedea!... Stătea și privia.

Muierea Cananeancă, văzându-l cu privirea blândă, a cutezat, și s'a apropiat de el, ca să-l întrebe:

— Domnule! Ce se întâmplă aici?

— Doară vezi! Se execută trei, fiind răstigniți pe cruce.

voca clerul la un sinod diecezan chiar pe zilele de praznic (17 Iunie), asigurând astfel și oficial o participare cât mai reprezentativă a eparhiei la serbările jubilară. În vederea jubileului p. Dr. Iacob Radu, canonic și prelat papal, pregătește un istoric al eparhiei, merit a pune în lumină binele imens ce s'a revărsat, prin instituțiile noastre dela Oradea și Beiuș, asupra neamului românesc.

Din programul festivităților plănuite mai reținem, că în 15 Iunie se va da, sub dirijarea măiestrului Hubic, un mare concert de vre-o 200 persoane, iar a doua zi se va juca, în mare parte de clerici, o piesă ocazională (Cu noi este Dumnezeu), în care se va reoglindi — cu deosebită considerare la eparhia Orăzii — trecutul religios al Românilor dela încreștinare până în zilele noastre.

Biserica ordinei. Condamnarea mișcării „Action française” din partea Romei, a fost o lovitură grea pentru un mare număr de catolici francezi, fii însuflețiți ai bisericii și ai pomenitei mișcări deopotrivă. S'a și încercat din partea unor ambițioși o mișcare de răzvrătire împotriva capului creștinătății. Dar în zadar.

Încă din primele zile a început seria nesfârșită a declarațiilor de fidelitate și supunere deplină. Nu numai clerul, în întregime, ci cele mai marcante personalități din lumea laică, apoi șirul lung al organizațiilor religioase s'au grăbit să facă declarații impresionante de simțire catolică gata de jertfă. Deosebit de impresionante sunt declarațiile făcute în săptămâna din urmă de către organizațiile studenților catolici roialști, până mai eri cei mai aprigi propagandiști ai mișcării. Fără să-și ascundă durerea încercată, ei declară că vor lupta și pe mai departe pentru idealul monarhic, dar în aceeași vreme nu-i putere pe lume, care să-i ridice împotriva părintelui creștinătății.

Iată într'adevăr „biserica ordinei”, cum spune un scriitor francez. În vremile noastre de anarhizare a vieții publice este deosebit de confortant acest tablou al disciplinei, pe care singur biserica Romei îl poate oferi.

Armonizarea salariilor

Principiile noului proiect de lege — Salariile preoților —
Câteva observațiuni.

(—) Funcționarii nu au noroc, și pace! Trecută în grabă la senat, „*Legea generală a armonizării retribuțiilor bugetare*” întocmită de d. subsecretar de stat dela finanțe, *Manoilescu*, pe când s'a ajuns în parlament, i-s'au trântit ușile în nas. Oropșiții de slujbași vor trebui să aștepte din nou. Până când? Până în Maiu, până la toamnă, ori până la „alte” Paști! După prevederile bugetului vechiu, încă dela 1 Ianuarie trebuiau să capete un spor. Proiectul dlui *Manoilescu* a tăiat trei luni. Acum, bun e Domnul de nu se vor tăia toate lunile până la votarea legii. Să sperăm însă cele mai bune.

Dar în tot răul este și un bine. O lege de importanța acesteia trebuie dezbătută serios și temeinic. Acum nu se putea. Până la viitoarea sesiune lumea are vremea să se gândească asupra ei și să-și spună dorințele. În deosebi *preoțimea*, — pentru care abia s'a ridicat un glas timid la senat — cu prilejul *sinodului* chemat la Blaj va avea prilej cât se poate de potrivit pentru a-și spune doleanțele. Va fi bine, deci, să cunoască mai deaproape proiectul dlui *Manoilescu*.

De prisos să subliniem *necesitatea ardentă* a legii. Știm cu toții, din experiență dureroasă, că situația de-acum e insuportabilă, duce la ruină și destrăbălare, făcând imposibilă consolidarea țării. Expunerea de motive a legii pune într'o lumină zdrobitoare această stare primejdioasă. Deoparte, funcționarilor nu le este asigurat nici minimul de existență. De altă parte în salarizarea lor, cași în încadrare, în numiri și înaintări, în crearea de servicii inutile ș. a. domnește cea mai desăvârșită anarhie. Drum larg pentru favorizarea unora, cu neîndreptățirea altora.

Legea prezentă vrea să îndrepte toate aceste neajunsuri. Ea prevede, anume, în partea I. o *urcare și armonizare a tuturor retribuțiilor bugetare*, calculate pe bază nouă,

după principii aplicate tuturor cetățenilor români cari împlinesc un serviciu public permanent: funcționari propriu ziși, preoți, magistrați, militari și membrii corpului didactic. În partea II. apoi, se ocupă de *încadrarea armonică a tuturor funcționarilor*, revizuirea actualelor cadre, reorganizarea serviciilor și reducerea numărului funcționarilor.

Ne interesează în prima linie partea I a legii, privitoare la

Retribuțiunea funcționarilor.

Principiile fundamentale ale legii sunt: *La funcțiuni identice, salar idetic; la funcțiuni egale, retribuțiuni egale.* Pentru a stabili egalitatea alor două funcțiuni deosebite în stat, se vor lua de îndreptar condițiunile de admisibilitate în funcțiune: a) *titlul* pe care îl posedă funcționarul; b) *experiența practică* anterioară; și c) în unele cazuri *selecțiunea* exercitată la intrarea în funcțiune. Preocuparea legiuitorului este, ca titluri egale să obțină funcțiuni cu retribuțiune egală în toate domeniile vieții publice, și ca funcțiunile obținute prin merite egale să ofere perspective identice de avansare.

Pentru acest scop este nevoie de o clasificare și echivalare a titlurilor școlare. Ea se va face astfel: a) *școala primară*; b) *gimnaziul* cu echivalentele sale, școala comercială inferioară, școlile elementare de agricultură etc. c) *bacalaureatul*, adică liceul complet, având ca echivalent școlile comerciale superioare, școlile superioare de meserii, școlile normale, seminariile; d) *licența* în orice specialitate (afară de licența în farmacie), întrucât în general licența presupune trei ani de studii, (după școala secundară); și e) *doctoratul*, care presupune un minimum de patru ani de studii, echivalent licența în farmacie și titlul de inginer.

Ținându-se seamă de condițiile de admisibilitate și înaintare, toți funcționarii se împart în *36 clase, cu 36 tipuri de salar* corespunzătoare, (însemnate primele 8 cu literele A—H, salarii sub 100 lei, iar restul cu numerii 1—28, salarii peste 100 lei.) Salariile sunt exprimate în *lei aur, lunar*. Dar se vor plăti în lei hârtie. Cum însă situația bugetară de azi nu permite să se plătească în întregime nici echivalentul în hârtie, s'a recurs la o măsură tranzitorie: baza aur a fiecărui tip de salar se va înmulți nu cu indicele de scumpete adevărat, ci cu un *coeficient* anumit, care se va fixa prin lege an de an, după posibilitățile bugetare și fluctuația scumpetei. Acești coeficienți vor fi diferiți la diferitele tipuri de salar, mai mari la salariile mici și mai mici la tipurile mai înalte de salar. Aceasta pentru a asigura tuturor funcționarilor *minimumul absolut* de existență, rămânând ca pe măsura consolidării economice a țării să ne apropiem de salarul aur real, suficient pentru situația socială și morală (*minimum de standing*).

În afară de salarul lunar, rezultat din înmulțirea salarului fix cu coeficientul corespunzător, funcționarii vor mai primi, tot numai până la normalizare, *suplimente de familie și de localitate*. Suplimentul de familie e fix; se determină în fiecare an prin legea bugetară. El se compune din suplimentul de căsătorie și suplimentul de copii. Primul îl primesc funcționarii căsătoriți, precum și văduvi cari primesc suplimentul de copii. Iar acesta se dă după maximum trei copii minori, sau majori cari

— Ce rău au făcut?

— Nu știu...

— Dar cel din mijloc?

— Jidovii l-au dat pe el în judecată. Guvernatorul Pilat a aprobat judecata și iată-l răstignit.

— Nu se poate! El a fost bun, milostiv, îndurător. Pe fata mea El a vindecat-o de o boală cumplită.

— Nu spune!

— Ba da! El ca Jidov s'a îndurat de mine săimană Cananeancă și mi-a vindecat fata! Am auzit, că pe mulți i a ajutat. Deschis a ochii orbului din naștere, vindecat-a pe cei leproși, pe paralytic l-a făcut de și-a dus singur patul, înviat-a pe fiul văduvei din Nain, pe fiica sutașului vostru a vindecat-o, pe Lazar l-a înviat și, cum mi se spune, umbla în toate laturile, predicând, vindecând toată boala și neputința din popor.

— Nu spune muiere de acestea, că dacă ar fi drept ce spui, la noi în Roma unul ca acesta ar fi semizeu și în scurtă vreme ar câștiga avere.

— Nu-i trebuia avere! Ii trebuia numai credință.

— Ce credință?

— Nici eu nu știu!. O credință tare în unul Dzeu adevărat! Căci El spunea: Toate s'a pot celui credincios. Ne mai spunea, că este fiul lui Dzeu.

— Muiere nu vorbi prostii! Eu știu că

Cesarul e zeu, că el poate pretinde cinstea, ce i se dă unui Dzeu, dar ca un jidov să fie fiul lui Dzeu, asta nu se poate! Ori dacă tu crezi aceasta, privește! Unde este el, dacă a zis, că e fiul lui Dzeu. Pentru ce a ajuns pe cruce? Un Dzeu n'ar lăsa pe fiul său, să sufere atâta, n'ar lăsa să fie răstignit! Până când acuma privește. E răstignit și aproape să moară. Unde e Dzeul tău? Sau fiul lui Dzeu? Auzi ce strigă Jidovii: De e fiul lui Dzeu să-l mântuiască! Să se pogoare de pe cruce, ca și noi să credem în el!... Eu nu cred în el! Ce zici tu muiere, e Dzeu sau om?

— Nu pot, nu știu ce ași putea zice!

Deodată sutașul mirat se cutremură.

— Ce-i asta? Pământul troznește din încheieturi! Și apoi?... Abia văd! Soarele s'a ascuns! E întunec și color... color... departe se văd stăfii ieșite din morminte!... Tot poporul fuge, bătându-și piepturile! Ce s'a fie?

Cel de pe crucea din mijloc își apleacă capul și cu glas mare strigă: „Sfârșitu-s'a!” Și apoi și-a dat sufletul.

Sutașul stă mirat... Abia răsuflă. Nu vede pe nimeni. Singură Cananeanca mai sta lângă el, plină de groază, așteptând ceva deslușire.

Venindu-și în fire sutașul privește mai întâiu la cel de pe cruce, apoi la muierea de lângă el și îi zice cu deplină convingere:

— Muiere...! Cu adevărat fiul lui Dumnezeu a fost acesta!

Petru Herțegh.

nu își câștigă singuri existența. Când ambii soți sunt funcționari și întrețin copii, ambii au dreptul la suplimentul de căsătorie și de copii. Pe anul 1927 suplimentul de căsătorie e 200 lei hârtie lunar, și tot câte 200 lunar pentru fiecare copil, până la trei. — Suplimentul de localitate este un anumit procent din salariul de bază hârtie (baza aur înmulțită cu coeficientul anual), și anume: pentru capitală 25%, pentru localitățile urbane I. 15% și 10% pentru urban II. Pentru comune rurale nimic. Dintre orașele cari ne interesează pe noi urbane I sunt: Arad, Brașov, Cluj, Curtici, Halmei, Jimbolia, Lupeni, Oradea, Petroșani, Reșița, Satu-Mare, Sibiu, Tg.-Mureș și Timișoara. Celelalte orașe sunt urban II.

Din retribuția fiecărui funcționar se va reține 10% la fondul de pensii și 5% impozit. Aceste rețineri se vor face din salariul de bază, inclusiv gradațiile și diurnele fixe, dar exclusiv suplimentul de familie și localitate.

Retribuția corpului eclesiastic.

În corpul eclesiastic proiectul prevede următoarele funcțiuni:

a) *paraciseri cântăreți* la sate, fără școală, salar A. (15 lei aur = 350 lei); — b) *cântăreți sate cu școală*, salar, C. (30 l. aur = 710 l.); — c) *cântăreți orașe*, tipul F. (60 l. aur = 1600 l.); — d) *diaconi cântăreți, cântăreți episcopii* tipul H. (90 l. aur = 2400 l.); — e) *paraciseri episcopii și orașe*, tip. E. (50 l. aur = 1330 lei*).

Urmează apoi *preoțimea*, în următoarele cinci categorii:

I. preoți cu *seminar inferior*, tip 2 (120 lei aur; coeficient 26); — II. preoți cu *seminar superior*, tip 3 (150 lei; coef. 23-50); — III. preoți cu *institut teologic*, tip 6 (250 lei; coef. 18-50); — IV. preoți *licențiați în teologie*, tip 7 (300 lei; coef. 17); — V. preoți *doctori în teologie*, tip 8 (350 lei; coef. 17).

Slujbele mai înalte sunt retribuite așa:

1. *subprotoereul* primește 1 gradatie în plus, peste cea din rangul preoțesc ce are; — 2. *protoereul*, idem, două gradații; — 3. *arhiereul, consilier central* (patriarhie) efor bis. tip 22 (1550 lei, coef. 15); — 4. *episcop* (după modificarea din senat), tip 25 (2200 lei, coef. 15); — 5. *mitropolit*, arhiereu, tip de salar 26 (2500 lei, coef. 15); — 6. *patriarh*, (după modificarea din senat), tip 28 (4000, coef. 15).

Gradații va avea corpul eclesiastic și pe viitor 4, de 25% din retribuția aca. Coeficientul cu care se înmulțește suma corespunzătoare gradației însă este altul, mai mic, decât pentru salariul bază. În anul 1927 coeficientul pentru gradații e 12.

Socotind după normele acestea, un preot necăsătorit va primi la mână lunar, (după toate reținerile) lei:

		I.	II.	III.	IV.	V.
a) fără grad.	rural	2650	2990	3920	4330	5050
	urb. II.	2960	3340	4380	4840	5650
b) cu 1 grad.	urb. I.	3120	3520	4620	5100	5950
	rural	2950	3370	4550	5100	5940
c) cu 2 grad.	urb. II.	3300	3760	5100	5700	6640
	urb. I.	3480	3960	5360	6000	7000
d) cu 3 grad.	rural	3260	3750	5200	5860	6830
	urb. II.	3640	4200	5800	6550	7640
e) cu 4 grad.	urb. I.	3840	4410	6110	6900	8040
	rural	3560	4130	5830	6620	7720
e) cu 4 grad.	urb. II.	3980	4620	6510	7400	8640
	urb. I.	4200	4860	6860	7800	9290
e) cu 4 grad.	rural	3870	4510	6460	7390	8100
	urb. II.	4320	5040	7220	8260	9630
	urb. I.	4560	5310	7610	8700	10140

La aceste retribuțiuni se mai adaugă ajutorul familiar.

Câteva observațiuni.

Precum era de prevăzut, proiectul dlui Manoilescu, o lucrare puternică și documentată, e departe de-a mulțumi pe toată lumea și de-a rezolvi deplin probl. meto. ce și propusese. Fără a intra în discuțiuni teoretice și de amănunte ce nu ne privesc, trebuie să remarcăm totuși unele sădări ale lui.

*) Salariul este socotit pentru funcționar necăsătorit și fără nici o gradatie.

Înainte de toate proiectul nu urcă salariile suficiente, (abia 27% ale preoțimei). Nu numai că e departe de situația din vremea de pace — coeficientul 28—15 în loc de 40—50 — dar nu ține pas nici cu creșterea scumpetei din vremea dela ultima îmbunătățire de salar încoace. Aceasta însă, firește, nu e vina proiectului, ci a bugetului, care nu permite nici azi un trai omenesc funcționarilor.

Vina proiectului este însă, că de pe acum se abate dela principiul de bază al armonizării creind diferite *escepțiuni*. Armata și magistratura au coeficienți deosebiți, excepționali. Ca mâine și corpul didactic va fi excepție. Atunci cine mai rămâne armonizat?

O greșală de neiertat a proiectului este *restrângerea ajutorului familiar la trei copii*. Este o dispoziție *antisocială și imorală*. Familiile cu mai mulți copii sunt pentru stat valori mai mari decât cele sterpe. Ele trebuiesc sprijinite și încurajate. Ar fi mai de înțeles să nu se dea ajutor după primii doi copii, decât această măsură greșită.

În special *preoțimei* proiectul îi face nedreptate. Preoții cu *seminar inferior* (tip 2) sunt puși alături de învățătorii-ajutori, impiegații stagiați, soră de caritate, examinatorii de cârnuri, mai jos decât cel din urmă mecanic-ajutor dela ministerul de industrie. — Preoții cu *seminar superior*, (tip 3) se egaleză cu perceptorii rurali, învățători provizori, plutonier în a III reangajare, picher principal II; deși preotul are 12 ani de școală. — Preoții cu *institutul teologic* (tip 6) alături de conducători silvici ajutor, oficianț stagiar P. T. T., ajutor contabil începător, *sub gradul unui institutor* și maestru de școală inferioară meserii. — Și mai vădită este nedreptatea la preoții *licențiați și doctori în teologie*. După art. 22 din lege titlul de doctor dă dreptul la numirea în funcțiuni tip 9 de salar, iar licența la funcțiune tip. 8. Contrar acestei dispozițiuni licențiații în teologie sunt așezați în tipul 7, iar doctorii în tipul 8. În aceeași vreme *profesorii secundari* cu titlu și funcțiune egală stau în tipul 11, un medic veterinar *stagiar* în tipul 9, locotenent în 9, inginer stagiar 9 etc.

Legea nu poate preciza în care categorie de preoți are de gând să așeze pe *absolvenții academiilor noastre teologice*. Ei anume, după toate criteriile legii, sunt *licențiați*, deși certificatul de absolvire are alt nume. Se pare însă că legea nu-i socotește de atari, căci proiectul numără abia 689 preoți licențiați pe țara întreagă, număr evident prea mic dacă socotim, că majoritatea preoțimei din Ardeal cade în această clasă. În schimb preoți cu *institut teologic* se găsesc în țară 2354. Să fie numerați aici și absolvenții academiilor noastre? Va trebui să fim cu grijă la facerea tablourilor de încadrare și echivalare a titlurilor!

Nedreptate evidentă este și dispoziția privitoare la *profesorii de religie dela școlile secundare*. Ei nu sunt puși într'un rang cu colegii lor, cu cari au *funcțiune identică*, ci cu măestrii neasimilați, profesori de școli medii etc. Aceasta ca o ilustrare a principiului fundamental: la funcțiuni identice, retribuțiune identică!

În sfârșit, dacă corpului didactic i-se admit 5 gradații, nu este nici un motiv să se lase numai 4 pentru preoțime.

Aceste abateri dela principiile fundamentale ale armonizării vor trebui îndreptate în parlament. Altfel legea va continua nedreptatea ce s'a făcut preoțimei, de veacuri. Și aceasta nu e spre binele țării!

Citiți și răspândiți „UNIREA“

Gânduri de Paști

de prof. Dr. Coriolan Suci.

Sărbătoarea învierii care se plasează în anotimpul când natura renaște, deșteaptă în noi gândul, că ridicându-ne deasupra trecutului nostru mort, și asupra eului nostru de ieri, înălțându-ne peste ceea ce am fost succesive până în prezent, putem să ne înălțăm spre lucruri mai bune.

Cel mai extraordinar lucru din lume nu este moartea, ci învierea din moarte.

Contemplând natura, mai ales primăvara, ne aflăm în fața unui miracol continuu. Mulțimea plantelor cari răsărind scoarța pământului ies la lumina zilei, mugurii cari se umflă pentru a da frunze, flori și fructe, sunt tot atâtea dovezi ale triumfului vieții asupra morții. Aceasta e învingerea care răsare din infrângere.

Și câte infrângeri, câte insuccese nu ne este dat nouă muncitorilor să îndurăm. Dar aceste eșecuri, aceste insuccese, aceste infrângeri momentane nu e permis să ne descurajeze să ne desiluzioneze. Precum în natură din planta care se descompune, din poama care putrezește iese altă viață, tot astfel eșecul îndurat în viață poate servi ca un aliment, ca stimulent al succesului. Insuccesul de multe ori trebuie să se întâmple pentru a fi mai târziu în situația de a reuși. Precum iarna ascunde în sinul său semințele verii viitoare, tot astfel infrângerile noastre sunt substratul învingerilor de mâine.

Infrângere veritabilă nu e decât aceea care a distrus sufletul. Dacă această sămânță a succesului de mâine a dispărut, atunci situația e pierdută. Dar până ce sufletul e neînfrânt, până ce el dispune încă de curaj și arme de luptă, până atunci cauza mai poate fi salvată, până atunci nu se poate vorbi încă de infrângere.

Din acest punct de vedere suferința care se abate asupra noastră nu trebuie considerată ca un rău absolut. Ea poate servi ca un prilej favorabil pentru a ne înălța dela moarte la viață.

Evident, viața veșnică pe pământ a fost considerată ca o situație ideală, care ar fi fost hărăzită omenimei dacă nu avea loc păcatul protopărinților. Romanii și mai ales Grecii din antichitate au atribuit această calitate zeilor, cari se nutria cu nectar și ambrozie. Dar omul supus păcatului a ajuns supus legii transformismului, care cârmuește regimul vegetal. Atât numai că din moartea de aici de pe pământ, el învie la viață în alte regiuni.

Eșecurile vieții sunt și ele o diminuare parțială a eului nostru. Renașterea, succesul, le vor urma, și încă în lumea aceasta, dacă noi nu ne vom fi pierdut credința, dacă sufletul nostru nu s'a lăsat doborât. Atunci vom putea opera încă o schimbare în spre bine și speranța noastră în aceste condițiuni nu va fi zadarnică.

Paștile sunt simbolul speranței prin excelență. Dacă Domnul Hristos a înviat din morți în viața aceasta învingând moartea, nădejdea învierii noastre în lumea cealaltă nu poate fi o himeră.

Noi vom putea fi doborâți la pământ, acoperiți de răni și de sânge, dar până ce sufletul nostru nu consimte a se da bătut, vom putea înălța fruntea din nou și relua lupta curajoși și neînfrânți.

Dacă privim viața oamenilor considerați norocoși cari au avut succese mari în viață, vom găsi la începutul sau chiar la maturitatea vieții lor, o mulțime de piedeci, o serie întreagă de infrângeri. Dar ei au profitat din lecțiunea infrângerii lor pentru a se avânta spre învingere.

Cine nu a comis greșeli, cine nu s'a înșelat vre-odată în viață? Esențialul este însă de

a trage profit din greșelile noastre. Ele pot să anihileze curajul, să zădărnicească pofta de luptă, să taie aripile sufletului, atunci partea a fost pierdută. Numai cel care va fi statornic până în sfârșit se va mântui, zice Scriptura.

Având un suflet oțelit, vom putea suporta adversitățile vieții și vom putea aștepta după înfrângere succes, după moarte marea sărbătoare a învierii. Opera omului a dispărut și dispăre, dar omul renaște fără încetare, viața își menține continuitatea.

Viața e infinită. Viața e vecinică. Ea se menține și dincolo de barierele morții. Hristos a înviat din morți și celor din morminte viață dându-le. — Aceasta e învățătura sfințelor Paști.

La Paști

Prin flori lucește roua arginție,
Natura e vesmânt de sărbătoare,
Căci pe Golgotha din mormânt răsare
Hristos, și lumii zice: — Pace ție!

Sătenii în zmeritul sat din vale
In grupuri-grupuri merg la rugăciune,
Și cu nădejdea 'n alte vremi mai bune,
Hristos a înviat! — își zic pe cale.

Isuse! Sfânt tezaur de iubire,
Tu celce ești cu Tatăl de-o ființă, —
Reînoește învechita fire.

Rugămu-Te, cu adâncă umilință:
Dărimă zidul cel de învrăjdire
Și ne unește 'n sfânta ta credință!

Nicolae Lupu

Aberații anticreștine

„In fața acelor nesocotiri apologetice de printre noi ai Romei papale“

Mi-am luat curajul, inimioara'n dinți, cum se mai zice pe la noi, să mă ridic cu toată densitatea și intensitatea conștiinții mele de creștin — fiindcă sunt ortodox, dar întâi creștin și apoi ortodox; pe mine mă încălzește idealismul creștin și mă amărește sectarismul fie ortodox, fie unit, fie protestant etc, pe care-l detest — împotriva manifestărilor pompoase sub hlamida împărătească a intelectualismului cu prestigiu, a manifestărilor anticreștine.

E cazul p. doct. doct. protopop Gh. Ciuhandu, „consilier eparhial în Arad“. L-am văzut la congresul preotesc dela Iași. Moale ca o veche sfită de catifea dintr'un mohorit costum de păsimesi. Dulce și mlădios în glas ca ortodoxia Fanarului. Sfios și nedecis în atitudinea P. C. Sale de reprezentant autorizat al Șagunismului autonomist. Purtând întipărite adânc în integralismul ortodoxiei P. C. Sale urmele milenare ale asupririi ungurești.

În hipostaza aceasta apare în cel mai proaspăt număr al „Bisericii ortodoxe române“ în articolul: „Rutenii unguri de odinioară și sugrumarea lor de Maghiari prin unirea cu Roma“. Câteva lămuriri introductive. Cuprinsul: Dela Hajdu-Dorogh la procesul de schismă al Rutenilor. Trifoiul din Europa centrală: Papism, Habsburgi, Maghiarism. Ortodoxia Italo-greci, înghițiți de Papism. Maghiarizarea Armenilor din Ungaria de odinioară. Martirizarea Rutenilor din Polonia, înainte și după unirea lor cu Roma. (După autori eterodoxi).

După cât se vede numai chestiuni de cea mai arzătoare actualitate. Reținem curajul protopopesc al articolului: „Încă atunci, când era actuală, mi-am făcut niște însemnări, cu scopul de a studia pentru mine stările nenorocirilor

Ruteni. Chiar avusesem (sic academicos- *ακαδημαϊκος*) și gândul, ca studiul meu nepretențios (citiți: inutil) să-l dau publicității. La sfatul unor prieteni, însă, am abstat dela acel gând de teamă că nu cumva, rău fiind înțeles de cei puternici ai zilelor de atunci, să fac într'un chip absolut de prisos (!) cunoștință cu vre-o pușcărie ungurească, ca tovarăș de idei cu bieții Ruteni“.

Vrea să zică studiul p. r. Ciuhandu e un anacronism inutil:

Din așa inutilități
Turnate în concepțiuni
Nu-mi mai fac iluziuni
Cum îmi făceam alte dați.

Dar ce suntem noi vinovați, bieți naivi Români ai unei creștinătăți dumnezeiești, că tocmai acum când avem alceva mult mai bun de făcut, când și noi Românii am îngropat stăpânirea maghiară, un P. C. Protoiereu vrea să scoată neapărat la iveală isprăvile maghiarohabsburgismului apus!

Nu ne ridicăm împotriva dreptului de a serie orice-o pofti p. r. Ciuhandu în „Bis. ortodoxă“, la care este mare redactor. Îi amintim doar, că în Bucovina ortodoxia ruteană nu mai era strigoiul „Uniației“ — ajunsese să sugrume biserica românească a Bucovinei. Am vrea un studiu al p. r. Ciuhandu într'această privință. Noi însă ne legăm de articolul părintelui, articol specific arădan, cu însușiri pe care numai Aradul le dă — ca berea de Pilsen, care numai în Pilsen e de Pilsen —, fiindcă vrem să comparăm acest articol cu articolul „Baptismul în România“ de sub rubrica „Cronica bisericească“ dintr'aceiaș număr (2 Februar 1927 pg. 107). Din articolul redacțional „Baptismul în România“, aflăm că, după un articol publicat în ziarul „Universul“ (25 Febr. c.), Baptismul a pătruns adânc, destul de adânc în noile teritorii. În județul Arad, unde protopopește P. C. părinte Ciuhandu a pătruns în 163 de localități. Mai știm că s'a trâmbițat instituirea echipelor de studenți teologi pentru combaterea sectarilor din eparhia Aradului, din care face parte și P. C. p. r. Ciuhandu.

Mă mir și mă rog bunului Dumnezeu să ne lumineze, de ce un prelat ortodox săcâie, vorbind de rău un cult absolut creștin, care are în România după cea mai recentă statistică oficială cinci milioane trei sute optzeci de mii de suflete în majoritate Români, față de ortodoxia majoritară de 12.000.000? Țara e invadată de secte, care lucrează după uneltirile unei streinătăți absolut potrivnice. Eparhia Aradului e cumplit bântuită de baptiști — 163 localități — și în loc ca cei mai rășăriți din clericii români să ne dăm mâna cu Uniții, Români get beget ca noi, și să ne întrebăm ce să facem împotriva învaziei sectelor, noi ne ducem la naiba'n praznic și studiam ce-a făcut Papismul, Habsburgii, Maghiarismul!

Trebue ca Românii noilor ținuturi să găsească un modus vivendi comun, un teren de activitate comună: est modus in rebus. Stăpânirea romană, hai să-i zicem latină, statornicise acele loca decumata, o fașie de teren dealungul fruntariilor, unde se făcea schimbul mărfurilor și al ideilor.

Nu ne mai interesează, ce-au făcut cu noi, cu Rutenii, Habsburgii și însuși sf. Părinte al Curiei romane. Ce facem noi acum cu Rutenii uniți, ce facem cu Uniții noștri? Suntem în stare, avem inteligența, să facem și noi politică cu sf. Părinte, măcar cum au făcut Habsburgii și Maghiarii? Da?

Pentru că, P. C. părinte Doctore Ciuhandu: Dacă, cum spui P. C. Ta, împărăția Habsburgilor s'a dus cu ei cu tot, Maghiarismul a rămas fără apostolicitatea Regelui său, poate pentru eternitate, *Papismul nu va pieri în veac,*

fiindcă are asupra-și Impărăția lui Hristos despre care e profetia Ingerului, — arhanghelului Gabriel gheber elohim —: Trimis a fost arhanghelul în cetatea Galileii, pre nume Nazaret, la o Fecioară... Iată vei zămisi în pântec și vei naște fiu... Și-i va da Lui Dl Dumnezeu scaunul lui David... *Și Impărăția lui nu va avea sfârșit* (construcția dativului cu esse redată în ediția sf. Sinod prin: „Impărăției, lui nu va fi sfârșit“ Luca 1, 27. 31. 32. 33). Cu Habsburgii s'a sfârșit, cu Maghiarii am sfârșit, cu Papa nu se va sfârși nici odată. De-aceea să sfârșim odată cu desbinările confesionale ale României. Vrem măcar o conlucrare cu uniții Români, Ruteni, de orice neam ar fi uniții din cuprinsul țării noastre iubite și uni(a)tă și ea. Parcă se tot vorbește de o confederațiune a tuturor bisericilor și să nu ne federăm cu biserica unită?

Să nu se pună tocmai primii ierei ai creștinismului românesc deacurmezișul acțiunii nevăzute a Providenții.

Preotul ortodox.

Două documente

În chestia mișcărilor religioase din Cib și Cheile-Cibului s'a făcut în zilele de 11 și 12 Aprilie c. o nouă anchetă din partea dlui inspector general *Nicolae Vladescu*, dela ministerul cultelor. Asupra ei vom da amănunte în numărul proxim.

De astădată publicăm, cu titlu de a servi la înălțarea sufletească a întregii noastre biserici, următoarele două documente:

I.

Scrisoarea fostului primar al Cibului, Dionisie Popa, către Preasfințitul Lugojuului.

Preasfințite Domnule Episcop,

Eu fostul primar din Cib Dionisie Popa, văzându-mi greșala ce am făcut-o față de sfânta biserică unită îmi pare rău din toată inima și vreau să pun la loc ce am stricat; înainte de toate îmi cer iertare pentru durerea și necazul ce l'am făcut Preasfinții voastre și Vă rog cu smerenie ca să faceți rugăciuni pentru mine, ca Dumnezeu Sfântul să nu-mi socotească păcatul.

În semn de îndreptare dăruiesc pentru sfânta biserică unită un dărab de loc de grădină pe care să se zidească o biserică și dacă se poate și o școală; am două grădini și locul se poate alege din ori care, unde va fi mai potrivit.

Pe lângă aceea Vă făgăduiesc că împreună cu soția mea trec la biserică unită și voi stăru și pe lângă alții, ca să treacă la biserică aceasta. Și ziua și noaptea mă gândesc la lucrul acesta și mă rog lui Dumnezeu să mi se împlinească gândul.

Vă puteți închipui, câtă mustrare am în inima mea pentru nedreptatea ce am făcut și câtă neliniște în casă. Mi se pare că asupra mea s'au pus un blestem, că dela întâmplarea aceea cu biserica, până astăzi, tot rău îmi merge, mi-au murit vite și am plătit gloabe și nu-mi merge bine de loc.

Mă simt păgubit și trupește și sufletește și de aceea mă rog cu multă smerenie de Preasfinția Voastră și de toți aceia pe care i-am vătămat să mă ierte și să vă rugați pentru mine bunului Dumnezeu. Aici în sat nu vreau să am mânia și mă voi împăca cu toți oamenii, că-rra le-am făcut nedrept.

Aceea cred, că o știți și Preasfinția Voastră că nu de capul meu am pășit în contra domnilor preoți și în contra bisericii unite.

Dar fiindcă oamenii sunt răsbunători, acum încă nu le pot spune toate, dar le voi spune...

Lucrurile acestea le-am spus în ziua de 23 August și dlui părinte Marenescu în tren

mergând la Hunedoara și m'am jurat pe ziua morții mele și să nu am parte de sfânta cuminecătură în ceasul morții, dacă părerea de rău și interesarea mea nu este adevărată.

Tot așa zic și acum și cu ajutorul lui Dumnezeu voi zice totdeauna și îmi voi împlini făgăduința. Mai ales rugăciunile Preasfinției Voastre îmi vor da tărie la împlinirea acestui gând al meu.

Vă sărut sfânta dreaptă și rămân al Preasfinției voastre fiu și slugă plecată.

Cib, la 13 November 1926.

ss. Dionisiu Popa.

II.

Adresa credincioșilor din Cheile Cibului către acelaș Preasfințit.

Preasfințite Domnule Episcop,

Noi mai jos subscrișii locuitori din Cheile Cibului, care nici odată n'am trecut în formă legală dela unire la ortodoxie, ci numai am căzut pradă unor mișcări neplăcute, ce s'au întâmplat în satul nostru și în urma cărora sf. noastră biserică a fost luată cu puterea ortodoxilor, acum venim a Vă ruga cu multă umilință să Vă îndurați și să ieșiți greșala noastră și să ne ajutați ca sf. noastră biserică să fie iară în posesiunea Unirii, și să ne dați preot în comună, care să ne conducă iară pe calea credinței celei adevărate și să ne îndeplinească slujbele sfinte.

Vă făgăduim Preasfințite Dle Episcop, că de acum înainte vom fi cu băgare de samă și nu ne vom mai lăsa amăgiți de nimenea și vom fi statornici în credința noastră unită cu Roma și vom spune și fiilor noștri ca de credința aceasta să nu se despartă nici odată. Și acum, ca niște fii rătăciți din nou venim a Vă ruga, iertare, Preasfințite Părinte, iertare pentru nesocotitul nostru pas de acum 2 ani, ce l-am făcut și acum cu toții într'un glas Vă urăm:

„Intru mulți ani Stăpâne!”

Cib, la 25 Decembrie 1926.

Nr. cor. Numele și conumele Nr. sufletelor din casă

1.	ss. Irimie Boca	4
2.	ss. Ioan Cristea	6
3.	† Ioan Perța I. Avram	5
4.	† Lazar Buda	2
5.	ss. Cristea Petru	5
6.	† Lazar Petrescu	2
7.	† Aron Oancea	2
8.	† Aron Bozășan	7
9.	† Ignat Barbu	6
10.	† Maria Stanciu	2
11.	ss. Popovici Nicolae	3
12.	ss. Zamfira Simion	3
13.	† Ioan Joca	4
14.	† Nicolae Perța	2
15.	ss. Perța Ioan	3
16.	† Dan Georghiu	2
17.	† Herța Nicolae	3
18.	† vād. Stanciu Ilina	2
19.	† Petru Fenișor	5
20.	† Ana Cristea I. Gligor	4
21.	† vād. Perța Magdalena	1
22.	† Dan Nicolae	4
23.	† vād. Costea Aurelia	4
24.	† Avram Perța	1
25.	† Simion Perța I. Avram	5
26.	† Petru Dan	6
27.	ss. Ioan Dan	2
28.	ss. Maria Popovici	2
29.	† Ana Jurca	2
30.	ss. David Ștefan	2
31.	† Maria David	1
32.	† Veronica Dan	1

Toate numele și conumele analfabeților sunt subscribe prin mine ss. Sabin Olea

RECLAMA

este sufletul comerțului

Dați-ne cărți!

— Un gând care ar putea aduce o adevărată înviere religioasă*).

de Preot DUMITRU NEDA,

Neamurile, cași singuraticii, respectând idealul se respectă pe sine și dând mână de ajutor factorilor meniți să mențină credința și să probeze cu pilda vieții proprii puțința înfăptuirii idealului — mai trebuie s'o spunem? — se ajută pe sine înșiși. Pentrucă, vorba unui uriaș al gândirii, „mai presus de orice, nu trebuie să uităm niciodată că oamenii și faptele lor se cârmuiesc nu de puterea materială, ci de cea morală“ (Th. Carlyle). Urmează deci, în chip firesc, că dacă n'am avea atari reprezentanți ai puterii morale, ar trebui să ni-i creem, întru cât așa ceva ar sta în puterea noastră. Decât că, har Domnului, biserica lui Hristos i-a avut în toată vremea și-i are și acum: în strălucite scaune de ierarhi, umile colibe de lucrători, sub simpla îmbrăcăminte de păstori a celor mulți și nevoiași, prin ținuturi arse de dogoreala soarelui tropical și în veșnicele ghețuri polare, pe câmpii răscolite de huetul oștirilor ce se răsboiesc și în liniștea atâtor sălașe ale păcii, unde cete de suflete cuvioase se topesc lucrând și rugându-se în sfântă lăpădare de sine, spre a sa și a multor altora mântuire și a bisericii mărire.

Cât bine au făcut și fac lumii ordinele călugărești — căci la acești frați și împreună lucrători ai învierii întru Domnul mă gândesc de data asta — numai Cel de sus ar fi în stare s'o spună. Nouă ne ajunge să știm că biserica a ținut totdeauna în mare cinste osebitelor cinuri monahale și cunoscătorii trecutului bisericesc și-au adus cu drag tributul lor de recunoștință și admirație multelor binefaceri săvârșite de această tagmă a idealistilor per excellentiam. Numele lui Montalembert și opera sa: Monahii Apusului, e mărturie grăitoare îndeajuns**).

Mai nou, în urma atâtor sguđuiri și prăbușiri se resimt serios și mănăstirile: sărăcia evaluată până la mizerie le stângenește nu dragostea de muncă și avântul însuflețirii, ci puterea de expansivitate, întrucât micșorează numărul celor ce pot fi primiți între jertfele de bună voie a celor trei juruințe monastice. Și-s mulți cari își zoresc primirea între zidurile chinovilor. Mulți și de multe condiții sociale***). Bine spunea Lacordaire: Călugării și stejarii sunt inexterminabili. A pune deci stăvilare împotriva acestor porniri e o fărădelege, iar a privi cu nepăsare cum se sbat în spasmurile stingerii atâtea candelă a bisericii idealului e o păcătoșenie de osândit, pe care cu anevoie va suporta-o o conștiință delicată.

Și de fapt vedem că soarta mănăstirilor preocupă în măsură mare nu numai lumea bisericească, ci și multe spirite de elită dintre mireni.

La acest loc avem fericirea să înșirăm îndată pe ilustrul L. v. Pastor, gloria curată a nefericitei Austrii. Abia cred să fie om inteligent care să nu fie auzit numele acestui istoriograf celebru și creștin de mână întâiu.

*) Imbrățișând cu toată dragostea ideea autorului, de-a veni cât mai fără întârziere în ajutorul mănăstirii noastre dela Bicsad, publicăm cu plăcere acest articol menit a promova învierea sufletelor și am fi foarte bucuroși ca el să nu rămână fără cuvenitul răsunset.

N. R.

**) In vol. I. se ocupă cu monahismul oriental. Aceași chestie o tratează și Dr. St. Schiwietz: Das morgenländische Mönchtum. Vol. I. și II. Mainz 1904 și 1913. Nu-i complet însă.

***) George, prinț din fosta familie domnitoare a Bavariei, în 1919 înscris la filozofie, facultatea teol. a universității din Innsburek, află că face noviciatul la Ie-zuți în St. Andră (Carinthia). — Spiritul suflă unde vrea...

Ei bine! Zilele trecute capăt o broșură mică la vedere, dar grea de bogăția cuprinsului său: „Refacerea averilor mănăstirești“ de autorul pomenit*). Am cetit și am recitit broșurica, am cumpănit cele scrise în ea și am rămas uimit și mișcat de grija ce o poartă bunei stări materiale a mănăstirilor acest *mirean*, care fiind totodată și un *istoric* cu reputație mondială, va fi având motive grave de ordin superior, ce-l silesc să se pună la căruntețele bătrânețelor în fruntea unei mișcări de natura aceasta.

Dela broșura lui V. Pastor privirea mi-se oprește la cele două numere din urmă ale „Cuvântului Adevărului“ dela mănăstirea Bixadului. Sunt sigur, că acest „cuvânt“ și-a făcut intrarea și în casele altor frați în Hristos și pretutindenea a lăsat aceeaș *impresie*. Periodicul acesta cu predicile lui limpezi, stilizate frumos, compuse logic, scurt cuprinzător, pe temeiu bine studiat, ne este de mare ajutor și folos nouă și prin noi credincioșilor noștri. Iar impresia aceasta involuntar trezește o *dorință*: Bunăvoința și destoinicia dovedită de părinții ieromonahi pe vremuri la Blaj, mai apoi la Prislop, acum la Bixad, ne îndreptățește să credem că fiii sf. Vasile pot să ne deie și noi putem să așteptăm ca într'adevăr să ne și deie ceea ce atât de mult ne lipsește: o literatură religioasă, în deosebi pentru păturile largi ale poporului, unde-i nevoia mai arzătoare. Căci preoții pot ceti și în alte limbi, dar mulțimea ba. Și de sufletul acesteia ne putem apropia. Și-l putem câștiga numai vorbindu-i după mintea ei, în graiul ei. Fiii veacului acestuia și'n acest punct is mai isteți ca fiii luminei (Arie cu „Thalia“) și-s mai harnici și mai darnici. Ne năpădesc satele sectarii și alți dușmani ai bunelor moravuri și ai drepte credințe, cu tipăriturile lor feliurite și nu prea scumpe, fără ca noi să le putem pune în față o prea mare varietate de srieri bune, corăspunzătoare și ieftine.

Măcar'că lupta pentru suflete în vremurile de-acum se dă pe tărîmul slovei tipărite și tare mă tem că ne-om trezi din buimăceala actuală — ca preoțimea franceză după revoluția cea mare — după ce ni-s'a aprins casa în cap. Numai cât pârjolul din Franța poate fi fatal în România și blăstămul celor pe cari nu i-am știut păzi ne va urma în toată veșnicia. Căci nicidecum să nu ne scape din vedere, că noi preoții lucrăm cu absolutul și toate acțiunile și omisiunile noastre cu urmările lor finale poartă pecetea nemărginirii. Câștigăm un suflet — e câștigat pe vecie; se osândește din vina noastră un suflet — e osândit pe veci.

Să privim și chestia tiparului prin prisma veșniciei, deoarece în ordinea *de acum* a lucrurilor așa *trebuie* privită și atunci multe „necesități imperioase“ o să se reducă la proporții minuscule!

Dorința: s'avem o literatură religioasă la nivou, ca să ne putem folosi și de aportul ei întru apărarea și pașterea turmei credincioase, implică și o *dorință*: trebuie să facem tot ce ne stă în putință, pentruca condițiile prielnice realizării dorinței noastre de păstori buni să treacă din stadiul desideratelor anemice în acela al lucrurilor vii și de viață. Păr. Agârbiceanu ar zice: Să trecem dela vorbe la fapte!

Ș'aici gândul iarăși mă poartă la „frații noștri mai mici“ — cum își zic în smerenia lor părinții ieromonahi — (noi le zicem: frații noștri mai buni) dela Bixad. Mă cuget așa: Picurii

*) Wiederaufbau der Kloster-Vermögen, vom Ludwig Freiherr von Pastor. München. 1926.

tot strop cu strop, fac al mărilor potop (Coșbuc). Suntem cu totul peste 1000 preoți români uniți. Ce lucru mare ar fi să punem umăr la umăr, dăruind care cât poate și cât îl lasă inima și să facem acestor frați iubitori și iubiți un cadou vrednic de solitudinea noastră pastorală-preoțească și de dragostea lor frățescă: o **tipografie**, cât de modestă?!

Le-am asigura și lor — ori cel puțin la o bună parte dintr'înșii — subsistența din veniteile acelei tipografii și ne-am face un bine imens și nouă, aliindu-ne în pastorație un tovarăș devotat, îndrăzneț, înțelept, gelos, căruia nici o ușă nu i-se închide, dacă-i știm recomanda, a cărui glas e ascultat în tot locul și în toată vremea: pe stradă, la horă, la primărie, întruniri, pe patul suferințelor, dimineața ca și seara ori după amiază, în familie, la șezătoare, la lumina lămpii dela masă, ori dela cămin — și acest tovarăș este *cartea creștină*.

Va riposta cineva: În 20—30 de ani călugării își vor aranja singuri chestia materială. Atunci își vor vedea ei de tipografie — plămânile corporației moderne monahale.

— Poate că da și poate că ba. Cazul dela Prislop ne este încă proaspăt în minte. „Rămășițele” combinației de acolo is toate în viață și ar ști să povestească de mizerii nefchipuie, îndurate ani de-a rândul cu resemnare de mucemici ai unei chiemări mai presus de fire, până la răslețirea forțată de silnicia sufocantă a unei sărăcii exasperante. O persoană singură poate s'o ducă senină vreme îndelungată în cea mai neagră mizerie, drept că făcând eforturi eroice, pentru a-și păstra neînfrânt moralul. Se schimbă însă cu totul situația, când vine vorba de o comunitate întreagă, care niciodată nu va sta numai din eroi, împrejurare prea des uitată de cei ce dăscălesc pe călugări și le dau lecții de mai intensă activitate.

Dar să revenim la obiect.

Să presupunem, că de fapt *peste 20—30 de ani* ramura română a ordului sf. Vasile va avea tipografia sa la fel cu ramificația ruteană din Polonia zilelor noastre. Ce zice oare conștiința noastră de păstori, cari vedem cum ni-se otrăvește turma *acum, sub ochii noștri*? S'apoi încă ceva: dar de cumva pe atunci vor putezi în pământ forțele probate ce pot lucra acum? Luăm noi răspunderea pentru tot răul ce se va face sufletelor și bisericii timp de 20—30 de ani, fiindcă n'a fost parat la vreme, deși s'ar fi putut, dacă cei îndatorați la priveghere și jertfă și-ar fi făcut datorința cum s'ar fi cuvenit, prevenind primejdiile prevăzute?

Călugării tac și lucră. Noi să-i ajutăm ca să poată lucra cât mai mult, pentru că foloasele muncii lor le tragem în primul rând. Odată ce avem dovada priceperii lor la lucru nici nu ne mai rămâne alta de făcut decât să dovedim și noi cu fapta că știm aprecia rostul unor strădanii de pură spiritualitate, căci prin aceasta probăm deodată și gradul de spiritualitate la care ne aflăm noi.

Sf. Ignațiu de Loyola susține, cu bun temei, că Dumnezeu nu se lasă întrecut în maritimozitate de om, făptura sa. Ni-se îmbie de sine un prilej nu se poate mai potrivit, ca printr'o jertfă adusă din curată dragoste față de sufletele răscumpărate cu prețul sângelui unuiașcut Fiu al Tatălui să arătăm maritimozitatea de care suntem capabili. Să nu pierdem acest prilej bine venit! O să vedem că Cerul ne va răsplăti însutit, binecuvântând gândul hotărîtor de a trece dela vorbă la faptă, la una dintre faptele cele mai bogate în urmări bune ale vieții noastre.

Rugăciune*)

Isuse al păcii veșnic Rege,
Tot mai e ura'ntre popoare,
Iar moartea-i tot stăpânitoare;
Frăția tot nu se 'nțelege!

A curs cu râurile sânge,
S'a 'ntins destul în țări pustiu.
Destule vieți a 'nchis sicriul,
Atâta lume-a plâns și plânge...

Spre omenirea frântă 'n două,
Indurător din ceruri cată.
Isuse, blând, ca altădată,
Rostește iarăși: Pace vouă!

Ion Gârleanu

„Afirmări naționale”

În „Cuvântul” din 13 Aprilie d. *Pamfil Șeicaru* scrie un juicios articol asupra multelor drumuri de „afirmări naționale”, pe cari ar fi trebuit să mergem și pe cari, de fapt, le nesocotim. După unire ar fi trebuit, cu orice preț, întărită viața *românească* a noilor ținuturi pe teren economic și cultural deopotrivă. Credit ieftin pentru crearea unei burghezii românești întărite; presă și carte, dacă nu superioară, la nici un caz nu inferioară celei minoritare; școală bună, ar fi fost căile afirmării noastre în noile condiții de viață.

Și mai era una: evocarea trecutului de luptă națională prin grija de a se strânge măturile istorice. Muzee, monumente, mauzoleuri, trebuiau să răsară la tot locul în noile ținuturi pentru a preciza răspântiile istoriei naționale. Nu o facem nici asta. Dovadă e, între altele, mauzoleul arhierilor Blajului, ridicarea căruia întârzie, din lipsa de 2—3 milioane. Păr. canonic *Coltor* s'a simțit dator să evoce în fața parlamentului icoana acestui locaș »cu fundațiile adâncite în pământ și cu trei metri de pereți de piatră, ca și niște brațe cerșitoare a bunei voinți a celor cari ne bucurăm azi de înfăptuirea idealurilor marilor dispăruți. — În acest mers de idei d. Șeicaru continuă:

„O bună parte din istoria luptelor a fost determinat de biserica din Blaj. Prin apropierea de biserica română, preoții din Blaj au ajuns la dovezile filiației noastre latine. Este drept, la universitățile catolice poloneze pe la mijlocul veacului al XVII cronicarul moldovan Miron Costin lua primul contact cu indepartatul trecut al formației poporului român, dar manifestarea activă a acestei ascendențe române a pornit dela Blaj. Originile romane ale poporului român au minunat naționalismul fecund al blajenilor și nu exagerăm dacă vom spune că în fiecare modest canonic era o forță de afirmare românească. Evocarea mitropoliților, episcopilor, arhierilor poate alimenta o putere de viață morală, poate stimula neconținut energiile sufletești ale poporului românesc.

Grigore Maior, Atanasie Redmic, întemeietorul celor mai vechi școli românești Petre Paul Aron, Ion Bob, Vancea, Victor Mihali, atâtea umbre sfinte ale trecutului eroic al conștiinței naționale, ce se desprind din fresca amintirilor istorice.

Să fie oare nevoie de o interpelare pentru a se termina locașul de veșnică odihnă și pomenire a acestor animatori ai rezistenței românești? Să fie oare nevoie de o săcăială continuă pentru a se obține ceea ce se cuvine ca un prinos de vie închinare, față de trecut? Și cât va fi nevoie oare să asistăm la dovezile unei totale absențe de preocupare față de o politică de afirmare națională? Să fie oare de absolută trebuință ca și ideea națională să aibă agenți electorali cu trecere? Pe noi nu ne supără lipsurile rare, ci opacitatea generală ce o constatăm și al cărui sfârșit nu-l vedem”.

PAMFIL ȘEICARU.

*) Din volumul de poezii „Vioarele”, apărut de curând. N. R.

Dovada cea mai nouă. Nu mai era nevoie de nici una. Cine nu-și închide ochii vede cum se repetă cu noi, la infinit, povestea lupului cu mielul. Suntem atacați la drumul mare, în însași existența noastră, și dacă strigăm împotriva bandiților, tot noi suntem pârâți pentru conturbare de liniște. Ne apărăm viața, și tot noi suntem agresivi, sămănători de ură și zizanie.

Ciudat e că tot se mai găsesc oameni, cărorora le place să creadă povestea. Cazul dlui prof. G. Bogdan-Duică, de care ne-am ocupat în numărul trecut, e dovadă.

Noroc că, în astfel de încurcături, ne sare în ajutor confratele „Telegraful” din Sibiu. În numărul său din 15 Aprilie, oficiosul greco-oriental se bucură de invectivele ce ne servește d. G. B.-D. Dar ține imediat să-l pună la punct și pe Dsa, fiindcă nu reprezintă adevăratul punct de vedere pravoslavnic integral.

De fapt, d. G. B.-D. ar fi mulțumit dacă Blajul ar reveni la epoca Bărnuțiu-Cipariu-Moldovanuș și ar suprima „Unirea”. „Telegraful” îl corectează pe loc. „Propunerea dlui G. B.-D. este o măsură pe jumătate... bună, dle Duică, pentru timpul de atunci. Dar pentru timpul de azi, nu mai face. *Astăzi toți trebuie să ne inspirăm de acelaș duh românesc, străbătut de spiritul bisericii ortodoxe*, care suntem siguri că mai curând sau mai târziu, va cuprinde pe toți fii neamului”.

Ai înțeles, dle Duică?

Cărți & Reviste

MIHAIL SADOVEANU: *Cântecul amintirii*. Ediția IV („Cartea Românească”). București 1926. Prețul 60 Lei.

Duioasele amintiri ale celui mare povestitor român în viață, scoase într'o nouă ediție, sunt o dovadă sigură, că dragostea publicului pentru opera lui este în continuă creștere.

DR. VASILE SUCIU: *Teologia dogmatică fundamentală*. Vol. I. Apologetica creștină. Ediția II. Blaj. 1927. Prețul ?

Epuizată complet de ani de zile, retipărirea operei dogmatice a Preasfinției Sale păr. mitropolit Vasile a fost o adevărată necesitate, mai ales pentru lipsurile studenților Academii noastre de teologie. Acestui întâiu volum de peste 500 pagini, îi vor urma — grație ajutorului bănesc dat de sf. Părinte al Romei — în curând și celelalte trei volume, așa că noua generație de preoți va putea avea mereu cu sine această armă nespuse de folositoare pentru lupta ce trebuie să poarte ca păstor și îndrumător de suflete. Nu este aici locul pentru a spune un cuvânt în meritul noii ediții a „Apologeticii creștine”. Ne restrângem deci la această simplă anunțare a ei, avansând doar atât, că celce va cumpăra-o nu va regreta nici odată banii pe cari i-o dat pentru ea. O apologetică are foarte multe puncte de cel mai mare interes pentru orice intelectual și de aceea suntem siguri că nu numai preoții, dar și foarte mulți mireni se vor grăbi să și-o cumpere.

ION GÂRLEANU: *Vioarele*. Poezii. Halăucești. 1926. Prețul 25 Lei.

Dupăcum reiese și din cele 3 strofe ale „Rugăciunii”, pe care ne-am permis a o reproduce în acest număr, autorul un preot franciscan din provincia românească a Moldovei — ne dă în versuri, cari se citesc cu multă plăcere, un întreg mănunchiu de gânduri și sentimente profund creștine. Pus în serviciul integral al evanghelizării mântuitoare, noul volum de peste 100 pagini al păr. Gârleanu este o însemnată contribuție la repertoriul destul de sărac al poeziilor noastre de acest fel.

IOSIF TRIFA: *Intrați în oastea Domnului Isus!* Chiemări de luptă și de mântuire sufletească. Sibiu. 1926. Prețul 30 Lei.

Mișcarea pornită și susținută de autor în coloanele gazetei sale religioase „Lumina satelor” a prins, și aderenții ei s'au închiegat într'o tovarășie numită „Oastea Domnului”, luptând cu deosebire împotriva beției și a injurăturilor. În această carte, păr. Trifa ne prezintă lupta ce s'a dat pentru înfripirea „Oastei Domnului” și rezultatele ce s'au obținut prin propaganda vie pentru adâncirea vieții religioase a maselor populare. Reuniunile noastre antialcoolice și de temperanță sunt intru

toate pe drumul pe care merge „Oastea Domnului“ și astfel cartea pâr. Trifa poate fi de bun ajutor și preoților noștri. Prețul mic, de abia 30 Lei pentru 164 pagini cvart mare, li va facilita mult răspândirea.

EMANOIL BUCUȚA: Fuga din Șefki. Roman. Editura „Cartea Românească“. București 1926. Prețul 70 Lei.

Poate mai curând o mare nuvelă decât un roman, cum se numește, această nouă carte a dlui Bucuța pune și mai mult în lumină puterea de viziune originală și impresionantă pe care o are și care ne înfățișează o personalitate literară în plină ascensiune. Povestea — fuga lui Șefki de dragostea verișoarei sale Umurli, pe care o iubise înainte ca pe o soră — n'are nimic senzațional, dar acțiunea este totuși deosebit de interesantă, captivând până în capăt atenția cititorului. „Cartea Românească“ i-a dat premiul său de roman.

DR. VICTOR BOJOR: Adevărata biserică a Domnului nostru Isus Hristos. Cercetări teologice-istorice. Partea I. („Biblioteca din Gherla“ Nr. 1). Gherla, 1927. Prețul 15 Lei.

Salutăm cu multă bucurie noua „bibliotecă“ religioasă pentru popor, care se deschide cu această broșură în centrul episcopiei noastre gherlane. Întărirea ei a provenit numai din lipsa de capital, care fiind acum asigurat, ni-se promite din partea pâr. canonic Bojor o bună recoltă. Inceputul e promițător și, dacă ceice îngrijesc noua bibliotecă vor ști să dea publicațiilor ce vor scoate și o limbă puțin mai îngrijită, binele ce se va atinge prin ele va fi din cele mai mari. — Preoțimea noastră e datoare să sprijinească inițiativa frumoasă a Gherlei.

N. PORA: Din Lumea lor. Povestiri pentru copii. Cu 20 ilustrații. Editura „Ancora“. București 1926. Prețul 60 Lei.

O bună carte pentru copiii mai răsarți, cari vor găsi în ea — prinse în drăgălașe istorioare — îndemnuri și povețe nespuse de binefăcătoare. Sunt pagini curate, cari pot fi puse fără nici o teamă în mâna oricărui copil.

GEORGE MÂNZAT: Monografia orașului Dej. Tipărită cu spesele primăriei orașului. Bistrița. 1926. Prețul 100 Lei (ed.ție de lux 125).

Pe mai bine de 300 pagini, ni-se dă în această carte bogat ilustrată o bună și temeinică monografie a istoricului oraș dela îmbinarea Someșurilor. Cu adevărat „din cele mai vechi timpuri până în zilele de azi“, monografia aceasta clădită pe o informație deosebit de minuțioasă, care face cinste autorului, ne dă tot ce poate să intereseze în legătură cu Dej. Român de inimă și preot unit, autorul a știut să evedențieze cu multă pricepere și dragoste rolul avut în trecutul acestui oraș de elementul românesc și de biserică, în sinul căreia a trăit. Privită în întregime, socotim cartea pâr. Mânzat ca o contribuție din cele mai reușite la cunoașterea orașelor noastre.

CUVÂNTUL ADEVĂRULUI. An. V. Nr. 2 (Aprilie—Iunie). Organ bisericesc trimestrial. Mănăstirea Bicsad (jud. Satu-mare). Abonamentul 200 Lei pe an.

Cu o râvnă vrednică de mai multă atenție decât aceea ce transpiră din abonamentele intrate până acum, părinții Basiliiani dela mănăstirea Bicsadului au scos și al doilea număr din noul „Cuvânt al Adevărului“. Mai bogat decât primul, numărul acesta are în frunte și un cuvânt editorial al pâr. Aug. A. Pop, dând și o întreagă serie de predici ocazionale („Între ele câte două pentru luna Maiu — Preasfânta Fecioară — și Iunie — cultul inimii Dlui), apoi exemple pentru predici, bogate îndrumări pentru viața pastorală și o variată eronică bisericască. Locul acesteia — care nu prea face într'o revistă trimestrială — l-am vedea foarte bucuros umplut cu „cazuri de conștiință“, de pe urma cărora ar putea profita atât de mult clerul din pastorație.

ÉCHOS d'ORIENT. An. XXX. Nr. 145 (Ianuarie—Martie). Paris. Abonamentul 15 fr. pe an.

Afară de o cronică foarte bogată, îmbrățișând momentele mai însemnate din întreaga biserică Orientului (dintre chestiile românești se remarcă aceea a facultății de teologie din Chișinău), numărul acesta are din peana atât de bine apreciată alui S. Salaville, un articol deosebit de important asupra studiilor bizantine mai recente, ocupându-se pe larg și de congresul de bizantinologie dela București. Tot de bizantinologie se ocupă și articolul: Buletin de artă bizantină, semnat D. Lathoud.

L'EUROPA ORIENTALE. An. VII. Nr. 1—2 (Ianuarie—Februarie). Revista istorică și politică a „Institutului pentru Europa orientală“. Roma. Prețul 5 lire.

Reorganizată sub conducerea lui A. Giannini, și Elo Gatto, revista continuă vechiul drum, ocupându-se tot

de chestiuni de-ale Orientului nostru. În deosebire de alți numeri despre România și chestiile românești acest număr nu are nici un cuvânt. Să se datorească acesta singur lipsei regretatului A. Palmieri?

Biserica încoronării. Ziarul „Alba-Iulia“ din 10 Aprilie, dă o tristă icoană a halului în care se găsește biserică, în care a fost încoronat primul rege al tuturor Românilor. Iată ce spune această gazetă:

„În jurul catedralei un așa zis parc neîngrijit, cu tufe străflocate și arbori rușiți, cu iarba neîngrijită, cu porci pascănd. În curte sub soarele ademenitor de primăvară cresc buruienile, păreții bisericii zidite la repezeală pe dinafară își desbracă mereu haina de ciment și vâcălaș. Sfinții în biserică prind a se spălăci. Iar limba clopotului din clopotniță e legată prin un drot de multeori innodat de stâlpul dela intrarea bisericii, atârându-i la capet o blană mare și putredă, servind de pedal pentru a agita limba clopotului... Druzurile, cari împrejmuesc biserică, pline de paie și murdărie, cu arbori necurățiți, podul dela intrare la locuința regală putred, rupt, fără scânduri și, ca vârf la toate, la 15 pași înaintea clopotniței un vraf de gunoi, cel puțin 10—15 care, prospet pus grămadă“.

Nepăsarea celor chiești este condamnată. Autoritățile ar trebui să curme odată această rușine.

Știri mărunte

Personale Ca membri ai sinodului au fost aleși din partea corpului didactic dela Academia de teologie pâr. Dr. Augustin Tătar, iar din partea corpurilor didactice dela celelalte școli pâr. Nicolae Pop, profesor la școala normală și pâr. Iuliu Maior, profesor la liceul de băieți.

— P. Ven. ordinariat de Lugoj a numit pe pâr. canonic Nicolae Muntean director al oficiului diecezan, pe pâr. Octavian Balomiri, adm. parohial la Paroșeni, pe pâr. Ioan Damian, adm. parohial la București, iar pe pâr. Nicolae Botici, adm. parohial la Zdrăpți.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. Augustin Soran adm. local la Moșeni, pe pâr. Toma Bulea adm. local la Zagra, iar pe pâr. Vasile Șimon adm. local la Capnicul de sus.

Pelerinajul orădan se amână. Ultimul număr al «Vestitorului» anunță, că pelerinajul plănuț pe sfârșitul lui Maiu se amână, la cererea mai multor profesori și profesoare, pe sfârșitul lui August, fixându-se ca taxe de călătorie circa 16,000 Lei pentru clasa I și circa 13,000 pentru clasa II. Anunțările sunt a se face la episcopie (Piața Unirii 3) până la 1 Iulie și se primesc cel mult 100 persoane. Itinerarul va fi următorul: Oradea, Budapesta, Triest, Milano, Genova, Florența, Neapol, Roma, Perugia, Assisi, Bucova, Ravenna, Ferrara, Padova, Venetia, Budapesta, Oradea, cu oprire de 1—2 zile în orașele amintite, iar în Roma 5 zile.

Congres de bizantinologie la Belgrad. La 11 Aprilie s'a deschis la Belgrad, în fața regelui Sârbiei, al doilea congres de bizantinologie. Savanți din toate țările iau parte la aceste adunări, menite a da avânt tot mai mare științei, care va lumina, între altele, un șir întreg de probleme ale istoriei românești. Dl profesor Iorga, în fruntea numeroasei delegații române, a făcut și de data aceasta cinste numelui de român. A ținut cea dintâi vorbire, după cuvântul de deschidere și a fost primit într'o lungă audiență de Regele Alexandru. Dl Iorga are însărcinarea onorifică de a reprezenta la acest congres și republica franceză.

Opriște interesantă. Cardinalul Bourne, arhipăstorul orașului Londra a dat o poruncă,

pentru noi aproape neînțeleasă: a oprit pe protestanți să se spovedească și cuminece în biserici catolice. Explicația opriștii este un curent puternic spre catolicism și mulți anglo-catolici se socot simplaminte catolici. Cardinalul le-aduce aminte, că nu pot lua tainele bisericii, până când nu intră formal și legal în legăturile ei.

Locale. Dumineca viitoare, a Tomei, va predica în catedrală pâr. Gregoriu Pădurcan, profesor la liceul de băieți.

— Probabil spre a face bisericii noastre o «bucurie» de sf. sărbători ale învierii, primăria a grăbit lucrările comisiei de expropriere, care nesocotind orice forme legale a declarat expropiat o întreagă serie de intravilane ale mitropoliei, capitlului și fundațiilor, socotindu-se în drept a expropria, cu aceeași trăsătură de peană, și dreptul de apă al morii bazilitane, precum și dreptul de vamă a podului de peste Târnava-mare. Avem bune nădejdi, că lucrurile nu vor rămânea într-atâta, dar cele întâmplute caracterizează în chipul cel mai grăitor mentalitatea și intențiile celorce au ajuns să «fericească» orașul.

Cea mai mare gazetă din lume. Este foaia spaniolă »La Prensa«, care apare în Buenos-Ayres, capitala Argentinei, zilnic în 580,000 exemplare, de aproape 100 pagini. Intreaga gazetă se tipărește complet în două ore și imediat 60 de automobile o duc în toate părțile orașului, la gări și în port. Gazeta este în mâna unei întreprinderi catolice.

Leac potrivit. Guvernul din Chili a hotărât să scape țara de agitatori comuniști. Într'o bună zi i-a adunat pe toți, i-a imbarcat pe vaporul Augamos și i-a depus pe insula Mas-a-Fuern, aceeaș insulă, pe care s'au petrecut isprăvile lui Alexandru Selkirh, cunoscut din copilărie sub numele de Robinson Crusoe. Guvernul a lăsat să plece cu ei și membrii familiilor lor, le-a dat vite, semințe și unelte agricole. Aici le stă în voie acum să alcătuiască stat comunist, cum îi taie capul.

Dot Iesutți ucși în China. O telegramă scurtă sosită din China a adus vestea, că răsvrățiții cantonezi au ucis în Nanking mai mulți europeni, între cari și doi misionari Iesuiți. Unul e pâr. Enric Dugont, francez, iar al doilea italianul Candid Vanara. Cel dintâiu matematician distins, cel din urmă director al Colegiului »Ricci« din Nanking.

Căminuri distruse. Profesorul Le Buffe S. J. dela universitatea catolică Fordham din New-York, a publicat date înspăimântătoare despre ravagiile divorțurilor în continuă creștere. — Toată lumea e scârbită de practica Sovietelor rusești, unde desfacerea unei căsătorii ține cinci minute și costă 1 dolar și jumătate, legile pretinzând doar atâta, că nimeni să nu se despartă și căsătorească mai mult de 3 ori pe an. Dar mai puțini se scandalizează de legile altor state, cari în definitiv se deosebesc de cele rusești numai în grad, dar nu în esență. Căci dacă în Canada numai pe 161 căsătorii cade un divorț în Anglia tot a 96-a căsătorie se desface, în Suedia tot a 33-a, în Norvegia a 30-a, în Franța a 24-a, în Elveția a 16-a, în Japonia tot a 8-a, iar în Statele-Unite tot la 7.6 căsătorii e un divorț. În cei din urmă 50 de ani s'au desfăcut în Statele-Unite aproape 2 milioane și jumătate de căsnicii. Câte tragedii și câtă ruină! — Căutând apoi pricinile divorțurilor, sociologul constată, că statistica lor crește în măsura, în care se răspândește spiritul necredinței.

Princese în reuniunea mariană. Nu de mult au fost primite sărbătorește în congregația mariană a damelor spaniole princesele Beatrice și Cristiana, ficele regelui din Spania. Solemnitatea primirii a săvârșit-o episcopul din Madrid, în biserică mănăstirei »Sfintei-Inimi«, în prezența reginei Victoria.

Accidente de tren. A început iarăși sezonul nenorocirilor la căile ferate. Abia trece

zi fără accident. Și multe din ele grele. În timp relative scurt, singur pe mica distanță dintre Augustin și Dumbrăveni patru ciocniri și deraieri. Vina o poartă uneori personalul indolent și nepregătit. Dar mai sunt și altele: halul fără hal, în care se găesc liniile. De atâția ani de zile nu se mai înnoiește nimic. Ar fi timpul suprem să se îndrepte acest rău. Pagubele ce suferim din atâtea catastrofe acoper deplin cheituielile unei refaceri. Și în plus, asigurăm viețile primejduite ale călătorilor de azi.

Călugăria — în temniță. Nu de mult ministrul francez Barthou, francmason de altfel, a predat o înaltă distincție sorei Maria-Perpetua, superioara călugărițelor cari îngrijesc de lungă vreme temnița din St. Lazaire. În vorbirea ce a ținut, ministrul a amintit, cu umor, că superioara de 46 ani este locuitoare a temniței.

Concure. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan publică, cu termenul de 15 Maiu, concurs la parohia *Cluj-Mănăstur*, parohia a doua (Calvaria), iar cu termenul de 25 Maiu la parohiile *Fântânița* (Chibulcut, prot. Cătina) și *Lunca* (Ufalău, prot. Fărăgău).

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj publică, cu termenul de 15 Maiu, concurs la parohiile *Petros* (prot. Jiu) și *Clopotiva* (prot. Ulpia Traiană)

Preoți militari. Gazetele anunță, că în 6 garnizoane vor fi angajați în curând preoți militari cu rangul de căpitan. În scopul acesta se va ținea la 1 Iunie un examen în București, la care pot concura absolvenții cu bacalaureat ai Academiei teologice. Informații referitoare la primire se pot lua dela episcopul armatei, Preasfințitul Dr. Ioan Stroia, în Aiba-Iulia.

† **Dumitru Radu**, funcționar la banca «Patria», din Blaj, s'a stins, după lungi și grele suferințe, la 20 Aprilie c. în anul 59 al vieții și 32 al fericitei sale căsătorii. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Nicolae Maler**, învățător în pensiune din Gilău, s'a stins la 17 Aprilie c. în anul 56 al vieții și 34 al căsătoriei sale. Il deplâng numeroase rudeni. — Odihnească în pace!

x Nouă întreprindere industrială în Blaj. Publicul din Blaj și jur va primi abunăseamă cu bucurie știrea că *Alexandru Halász și soțul*, cari sunt bine cunoscuți și mult apreciați de publicul din Cluj pentru lucrările lor de *tapețieri*, au de gând să deschidă și în orașul nostru un atelier. Numiții măștri îndeplinesc orice lucrări de tapițerie de mobilă și de odăi, garnituri de piele și paturi-fotele. Orașul nostru, cu atelierul dlor Halász și soțul, se va îmbogăți cu un nou ram de industrie, care până acum lipsea cu totul. Noul atelier se deschide la 1 Mai în Calea Regele Ferdinand, în casele cu Pretura.

Telefonul „Unirii“.

HRISTOS A INVIAT! — spunem cu dragă inimă tuturor cititorilor și prietenilor, urându-le sărbători fericite.

B. Cluj. Am citit și noi caraghioasa interpretare politică pe care o dă „Națiunea“ unor vorbe din conferința religioasă a păr. Coltor Să credeți însă, că nu e nevoie de nici o rectificare ori explicare. Lumea cu bun simț vede dela prima privire, că domni pomeniți ori n'au înțeles o bâcă din toată vorbirea, ori o falsifică intenționat.

C. Firiza. Apreciem pe deplin bunele Dvoastre intenții de-a scoate pe oameni din mâna cămătorilor, cari le iau 40—80%, dar nu putem fi de acord cu ideea de-a înființa bănci bisericești, cu organizația pe cuprinsul întregii noastre mitropolii. Preotul să fie desigur și în cele materiale nu bun povățuitor al credincioșilor săi, și când lipsa o cere să contribuie și pozitiv la organizările de natură economică-financiară a acestora, fiindcă — suntem siguri — prin aceasta promovează în chip deosebit și interesele proprii ale chemării sale preoțești. În scopul acesta se recomandă foarte mult mișcarea cunoscută sub numele „Băncilor populare“, care n'ar strica, credem, să fie îmbrățișată pe întreaga linie. De aici însă și până la gândul de-a înființa bănci, cari să stea sub nemijlocită grija și supraveghere a bisericii, este o mare distanță și n'am putea aproba niciodată, ca biserica să-și facă din aceasta, oarecum oficial, o preocupare atât de însemnată, cum ar fi în sensul propunerii, pe care ne-ați trimis-o și pe care tocmai de aceea nu credem a fi potrivit să o dăm publicității.

„Clujul românesc“. Cluj. Pentruca și alții să poată cunoaște părerea ce aveți privitor la concordat, reproducem din ultimul DV. număr următoarele șire: „Concordatul (înțelegerea) cu biserica catolică, de care se vorbea atât de mult, părea că nu se va implini, pentrucă Papa cerea drepturi prea mari pentru biserica catolică din țară dela noi și miniștri de culte sau împotrivit. Acum se aude că va fi iscălit de generalul Ave-rescu. Dacă va fi prea jignitor vom reacțiunea la tim“. — N'ați putea începe de pe acum? Fiindcă, vedeți, s'ar putea întâmpla să veniți altfel cu... întârziere.

M. Dicioșanmărtin. Greșala s'a făcut — dupăcum aflăm — și în alte părți și o mică vină a greșelii o are tiparul dela „Cuv. Adevărului“, care trebuia să lămurească mai bine chestiunea. Sâmbăta mare își are serviciul propriu, care primează față de acela al sf. George și de aceea „slujba“ acestuia se va oficia a doua zi de Paști. Asta nu înseamnă însă, că Sâmbăta mare, ziua sf. George (23 Aprilie), ar fi încetat de-a mai fi sărbătoare, deci zi „legată“ bisericește. Și dacă cineva a predicat în această zi despre sf. George a făcut foarte bine.

R. Cluj. Am primit 200 Lei. De aici ziarul se trimite regulat. Cauza că nu primiți totdeauna ziarul, de bună seamă e pentrucă s'a trimis la liceu. Acum am schimbat adresa, după cum a fost indicată pe cupon. Astfel nădăjduim că se va primi în rând.

P. Gledin. Dupăce pe 1925 ați avut un bon de 120 Lei, din suma trimisă, 170 Lei au trecut în abonamentul anului curent.

M. Arad. Am primit 260 Lei. Calendarul și numerii ceruți s'au trimis.

P. Fântânele. Primit 360 Lei. Achitat până la 31 XII 1926.

P. Dej. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Z. Lupeni. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. Bistrița. Am primit abonamentul pe anul curent.

A. Dnbricionești. Am primit 370 Lei. Achitat până la 31 XII 1926.

I. Petroșeni. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

C. Oradea. Am primit 200 Lei. Achitat până la 31 XII 1926.

F. Băreca mare. Am primit 180 Lei. Adresa am schimbat-o.

B. Cozla. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

V. Chieșd. Am primit 300 Lei. Achitat până la 31 XII 1926.

Dr. D. Mocin. Confirmăm primirea sumei de 200 Lei.

P. Oravița. Vă avizăm, că am primit suma de 200 Lei.

B. Sigmir. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

Dr. D. Șarmaș. Am primit abonamentul pe 1927.

M. Petrești. Chităm primirea sumei de 200 Lei.

Dr. R. Turda. Am primit suma de 400 Lei.

Dr. N. Tg.-Mureș. Am primit 200 Lei.

Mulțumită

Aducem cele mai sincere mulțumite tuturor, cari, din prilejul trecerii la cele eterne a neuitatului nostru părinte, preotul VASILE RUSU, au ținut să participe, în orice formă, la durerea ce ne-a încercat.

Târgu-Mureș, la 20 Aprilie 1927.

FAMILIA RUSU.

Fondul școlii gr.-cat de băieți și stipendii din Teiuș.

Concurs la stipendii

Cu termenul de 10 Maiu 1927 se publică concurs la stipendii din „Fondul școlii gr.-cat. de băieți și stipendii din Teiuș“. Indreptățiți la acestea stipendii sunt studenții universitari și elevii școlii secundare, descendenți după tată din celea 26 familii grănițarești din Teiuș. La cereri trebuie alăturat: 1) *Certificat școlar de pe trimestrul 3 al anului școlar 1926/27.* 2) *Dovadă, că e născut din căsătorie legiuită și că e descendent de grănițer.*

Teiuș, la 3 Aprilie 1927.

(04) 1—2

Curatorul.

A APARUT:

Cea mai bogată carte de rugăciuni

de IOAN GENȚ

Cuprinde pe 560 pagini hârtie fină (velină) toate celea de lipsă pentru cantori, elevi, intelectuali și popor. Rugăciuni de dimineața, de seara, la Mănecat și Inserat, întreagă Sfta Liturghie, rugăciuni la Sfta Liturghie, Mănecatul și Inseratul de Sâmbăta și Dumineca pe toate opt glasurile. (Laudele, Luminătoarele, Stihirile învierii, Catavasiile, Troparele și condacele Sărbătorilor și ale Duminecilor). Mărturisirea, Cuminecarea, prohodul și Cununia. Rânduiala Catavasiilor de peste an, colinzi, cântări în Vinerea mare șcl. Acatistul, Paraclisul și lecturi din sf. Alfons de Liguori.

Costă: Legată în pânză fină peste tot cu cruce de aur 80 Lei. Ceice doresc legătură în piele cu bordură aurită și cruce de aur vor mai trimite 100 Lei în plus (total 180 Lei). Legătură în piele cu bordură simplă 60 de Lei în plus. (adică total 140 Lei)

Cea mai bogată și mai ieftină carte de rugăciuni

Comandele se fac la Părintele Aloisio L. Tăutu profesor de teologie în Oradea-Mare, sau la Redacția „Vestitorului“ Oradea. După 20 exemplare vândute se dă unul gratis (în pânză).

(01) 2—6

Provocare

Curatorul bisericii greco-cat. din CIPĂENI-Chimitelnic, plasa Ludoș, județul Turda, în 25 Februarie a dat în întreprindere edificarea bisericii gr.-cat. din loc dlu Mihail Klein, măiestru zidar din Proștea mare. Acest măiestru, — necunoscut curatoratului, recomandat însă în scris și în persoană de On. G. Vamoș din Craifalău — trebuia să dea lucrarea gata la 1 Octomvrie 1926.

Biserica însă a rămas neterminată, deși numitului măiestru i s'a anticipat suma de 120,000 Lei, acărei întrebuintare pentru biserică nu a putut-o justifica. În anul curent numitul măiestru nici nu s'a prezentat la Cipăeni, nici acasă nu a fost găsit și nici nu i se știe ubicațiunea.

În consecință curatoratul provoacă pe această cale atât pe *numitul anteprenor*, cât și pe *patronul său* să ia toate măsurile pentru terminarea grabnică a bisericii, cunoscând că, la caz contrar, *vor fi improcesuați*.

Teodor Hărșian

paroh. (02) 2—2

Efrem Oroian

prim-curator.

Turnătorie de clopote și metal.

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(208) 30—52

Fiecare sat intră în legătură cu lumea toată...

Totuși mari sunt descoperirile științei. Căci iată în satul în care trăiesc eu, în care mă plictisesc în lungile zile de iarnă: — printr'omică mașinărie, un aparat radiofonic, pot intra în legătură cu lumea largă, pot auzi vești bune din București, Viena, Paris, Londra, Milano, Berlin, pot auzi conferințe îndrumătoare, concerte minunate, opere mari. Toate acestea cu un aparat radiofonic.

Iată de ce atâția preoți, proprietari de pământ, primari, notari, și-au cumpărat câte un aparat radiofonic, fiindcă e cel mai bun mijloc de petrecere în comună și totdeauna auzi lucruri mereu noi, frumoase, încântătoare.

Cereți lămuriri cum să comandați un aparat radiofonic, dela firma „TUNGSRAM“ S. A. de electricitate. Cluj, Calea Regelui Ferdinand 127 (Telefon 201).

(120) 1-4.

Preoții Invățători! Comandați LA LIBRARIA ANCA CLUJ „Cărarea Fericirii“

Carte de rugăciuni de preotul G. MĂNZAT. Conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni la orice ocaziune, fiind aprobată de P. S. dl episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581-1925.

Legată în carton tare pentru școlari 85 Lei.
> > până la fine cu cruce aurită 140 >
> > piele lux, pe hârtie velină 280 >
> > > scl. pentru dame 350 >

Nou! Nou!
„Domnului să ne închinăm“

Carte de rugăciuni pentru elevi în leg. tare lei 25.

Prediei la morți 60 Lei
Prediei p. postul mare
50.— Lei

Teatre populare 15—30 Lei.
școlare 15—30 Lei.

Monoloage și dialoge
10—15 Lei.

Album de modele românești (250 motive) 100 Lei
Porto recomandat costă 15—30 Lei.

Mare depozit de clopote
dela 25 kg. în sus. Ornate bisericești. Odăjdii. Prapori etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT.

(20 6-20)

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune stoffe.

Prapori de mătăasă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabrică clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 2-?

„Târnava“, fabrică de piele soc. pe acții. — Blaj.

CONVOCATOR

Domnii acționari ai fabricii de piele „Târnava“ S. A. Blaj, sunt invitați a lua parte la *I-a adunare generală ordinară*, ce se va ținea la 1 Maiu la ora 10¹/₂ în localul Băncii „Patria“ cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul Consiliului de administrație, raportul Comitetului de cenzori, bilanțul, distribuirea profitului curat și darea absolutului.
 2. Alegerea Consiliului de Administrație cu mandat de 3 ani.
 3. Alegerea Comitetului de cenzori cu mandat de 3 ani.
 4. Hotărâre asupra urcării capitalului Societar.
 5. Schimbarea Art. II. §. 5.
 6. Fixarea marcelor de prezență pe 1927.
 7. Eventuale propuneri.
- Blaj la 14 April 1927.

Consiliul de Administrație.

Aotive	Bilanț pe anul I. 1926.	Pasive	
Cassa numără	1.728 53	Capital de acții	850.000—
Instalație	380.000—	Creditori	831.882 14
Edificiu	700.000—	Spese de fondare	6.486 95
Imobil	100.000—	Beneficiu	11 572 79
Intreprindere	385.860—		
Debitori	131.353 35		
Efecte	1.000—		
	<u>1.699.941 88</u>		<u>1.699.941 88</u>

Ctul Profit și Pierdere

Impozit	4.988 90	Intreprinderea	708.818 47
Interese	186.406 60		
Trasură-porto	27.214 55		
Lucrători	405.934 93		
Spese de administrare	72.700 70		
Beneficiu	11.572 79		
	<u>708 818 47</u>		<u>708 818 47</u>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

V. Suciș președ. Dr. Eugen Solomon, Dr. Ioan Coltor, Traian German,
V. Muntean, Ștefan Pop, Traian Novac.

COMITETUL DE CENZORI:

Dr. Ioan Bălan, președ. St. Nyerges, Ioan Blaga.

Concurs.

Comitetul de construcție al bisericii greco-catolice române din Satu-Mare, publică un concurs pentru proiectul bisericii, în următoarele condițiuni:

1. Se necesită proiecte pentru o biserică cu o capacitate de încăpere de 2000 persoane.
2. Proiectele vor purta un motto și vor fi însoțite de un plic închis provăzută cu acelaș motto, conținând numele și adresa concurentului.
3. Proiectele se vor înainta oficiului parohial greco-catolic român din Satu-Mare, cel mai târziu până la 1 Iunie a. c. ora 12, când se va trece la examinarea lor de către o comisiune.
4. Pentru cele mai reușite trei proiecte să fixeză următoarele premii:

Premiul întâiu 60.000 Lei.

„ al doilea 25.000 „

„ al treilea 15.000 „

Orice informații, programul concursului, schița situației, etc. se pot primi la cerere, dela oficiul parohial.

Satu-Mare, la 27 Martie 1927.

Aurel Dragoș Aurelia Ferentiu
paroh-protopop. 1-3 (67) curator primar.

Trei posturi rentabile

la Școala primară catolică din Sulina, cu programa și limba Statului:

1. Postul de învățător (invățătoare), retribuit cu 6000—7000 lei lunar.

2. Postul de învățător-organist (invățătoare-organistă), retribuit la fel. Acesta va acompania corul bisericesc din armoniu.

Concurenții să fie rom. sau gr.-catolici practicanți, ireproșabili, normaliști, cetățeni români, cu armata în regulă.

3. Postul de pianist (pianistă), retribuit la fel. Concurentul va preda 5 ore de pian și va acompania corul bisericesc din armoniu; să fie catolic practicant.

A se adresa cât mai curând părintelui

Dr. R. HAAG

paroh-director.

Sulina, jud. Tulcea.

(66) 1 2

NICOLAE POPP, stabilit în Târgu-Mureș, Str. Avram Iancu 47, execută orice lucrări de pictură bisericească.

(60) 2-3